3טער פילם

אייניקייט מאסקווער

עס זיינען ארויס פאלגענדע נומערן:

1943

60 - 58, 41, 29 - 28

1944

112, 101, 93, 74 - 69

1945

237 - 236, 225, 223 - 218, 208, 204 - 201, 199, 118

247 - 246, 244 - 242, 240

1946

383, 381, 373 - 371, 327 - 321, 251

1947

538, 524, 460

1948

637, 632, 628 - 627, 624 - 613, 608, 586, 579, 570

692 - 690, 688 - 680, 678, 672 - 669, 662 - 651, 639

696

פון דער מאסקווער אייניקייט דערשיינונגען

פון 1942 - 1948

פעלן בלויז 2 נומערן פון 1945

116 און 176

אײניקײט

ארגאַן פון דעם ייִדישן אַנטיפאַשיסטישן קאָמיטעט אין פססר

«ЭЙНИКАЙТ» (Единение) «EINIKAIT» (Unity)

ОРГАН ЕВРЕЙСКОГО АНТИФАШИСТСКОГО КОМИТЕТА В СССР

№ 13 (73) | דאָנערשטיק, 30 מאַרט 1944 י. | פּרײַז 30 קאָפּ.

דעם טײַערן לעניניסט און אָנפירער פונעם אויבער־אָרגאַן פון דער סאָװעטן־מאַכט — מיכאַיל איװאַנאָװיטש קאַלינין

טײַערער מיכאַיל איװאַנאָװיטש!

דער צענטראַל־קאָמיטעט פון דער אַל־פאַרבאַנדישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי (באָלשעװיקעס) און דער ראַט פון די פאָלקס־קאָמיסאַרן פונעם פאַרבאַנד ססר באַגריסן אײַך היינט, אינעם טאָג פונעם 25־יאָריקן יובילײ פון דער אומדערמידלעכער אַרבעט אײַער [illegible] פּאָסטן פון אָנפירער פונעם אויבער־אָרגאַן [illegible] פון דער סאָװעטן־מעלוכע.

מיט א פערטל [illegible] צוריק זײַט איר, לויט װילאַדימיר איליטש לענינס [illegible], געשטעלט געװאָרן אין שפּיץ פון דער סאָװעטן־רעפּובליק. אין דעם דאָזיקן פּאָסטן זײַט איר [illegible] א טרײַער אויספירער פונעם װילן [illegible] לענין — סטאַלינס פּאַרטיי. די גאַנצע [illegible] טעטיקײַט אײַערע האָט שטענדיק געדינט [illegible] דער זאַך פון פאַר־עסטיקן דעם בונד [illegible] צווישן די אַרבעטער,

פּויערים און אינטעליגענץ פון אונדזער לאַנד און די פרײַנטשאַפט צווישן די פעלקער פונעם סאָװעטנפאַרבאַנד. דער פינף־און־צװאַנציק־יאָריקער יובילײ פון אײַער טעטיקײַט אויפן פּאָסטן פון אָנפירער פונעם אויבער־אָרגאַן פון דער סאָװעטן־מעלוכע איז צונויפגעפאַלן מיט די היסטאָרישע טעג, װען די רויטע אַרמיי האַלט בײַ די גרויסע ניצחונות איבער די דײַטשיש־פאַשיסטישע פאַרכאַפּערס. די דאָזיקע ניצחונות באַווײַזן באַשײַנפּער־לעך די קראַפט און די אײַזנפעסטע מעכ־טיקײַט פון אונדזער סאָװעטן־אָרדענונג, װאָס איז צו שאַפן און פאַרפעסטיקן זי האָט איר אָפּגעגעבן א פערטל יאָרהונ־דערט אָנגעשטרענגטע מי. אײַער נאָכ־נאַנדיקע פינף־און־צװאַנציק־יאָריקע אָנפי־רונג מיטן אויבער־אָרגאַן פון דער סאָ־װעטן־מעלוכע שפּילט אַ די קראַפט און שטאַנדהאַפטיקײַט פון דער סאָ־

װעטישער געזעלשאַפטלעכער אָרדענונג.

מיט אײַער איבערגעגעבנקײַט דער פּאַרטיי פון לענין—סטאַלין און ענגסטער פאַרבינדונג מיט די ברייטע מאַסן אַרבעט־נדיקע, מיט אײַער האַרציקײַט און פּאַש־טעס, מיט דער ביז גאָר רײַכער לעבנס־דערפאַרונג און באָלשעװיסטישער פּיקכעס האָט איר זיך דערװאָרבן די טיפע אַכ־טונג און די אויפריכטיקע ליבשאַפט פון אַלע פעלקער. אײַער נאָמען איז געװאָרן א סימבאָל פון מעסירעסנעפעשדיקן דינען און גרענעצלאָזער איבערגעגעבנ־קײַט די אינטערעסן פונעם היימלאַנד, פון זײַן װוילשטאַנד און אויפבלי.

פון גאַנצן האַרצן װינטשן מיר אײַך, טײַערער מיכאַיל איװאַנאָװיטש, לאַנגע יאָרן מונטערקײַט און געזונט פאַר דער װײַטערדיקער פרוכטבאַרער אַרבעט אויף דער גליק פון די פעלקער פון אונדזער פאָטערלאַנד.

צענטראַל־קאָמיטעט פון דער אַלפאַרבאַנדישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי (באָלשעװיקעס)

ראַט פון די פאָלקס־קאָמיסאַרן פונעם פאַרבאַנד ססר

דעם פאָרזיצער פונעם פּרעזידיום פונעם אויבער־סאָװעט פון פאַרבאַנד סאָװעטישע סאָציאַליסטישע רעפּובליקן — דעם כאַװער קאַלינין מיכאַיל איװאַנאָװיטש

טײַערער מיכאַיל איװאַנאָװיטש!

דער פּרעזידיום פונעם אויבער־סאָװעט פו־נעם פאַרבאַנד סאָװעטישע סאָציאַליסטישע רעפּובליקן שיקט אײַך זײַן היסן גרוס צום פינף־און־צװאַנציקסטן יאָרטאָג פונעם אויס־הײלן אײַך אויפן פּאָסטן פון פאָרזיצער פו־נעם אַלרוסלענדישן צענטראַל אויספיר־קאָ־מיטעט פון די סאָװעטן.

אין משך פון פינף און צװאַנציק יאָר האָט איר מיט ערע און װירדע אײַנגעהאַלטן די הויכע און פאַראַנטװאָרטלעכע שליכטע װעלכע זײַנען אויף אײַך אַרויפגעלייגט געװאָרן אַלס אָנפירער פון דעם אויבערשטן אָרגאַן פון דער סאָװעטנמאַכט — פון דער רוסלענדי־שער פעדעראַציע און פונעם פאַרבאַנד סאָ־װעטישע סאָציאַליסטישע רעפּובליקן. לעבנס און סטאַלינס א נאָענטסטער מיטקעמפער, זײַט איר איינער פון די גרעסטע אָרגאַניזאַטאָרן און בויער פון דער סאָװעטן־מעלוכה. אײַער גאַנצע טעטיקײַט איז געװען געריכטעט צום פאַרשטאַרקן דעם בונד פון די אַרבעטער, פּויערים און אינטעליגענץ, צום פאַרפעסטי־קן די פרײַנטשאַפט צווישן די פעלקער פון סאָװעטנפאַרבאַנד.

די שטענדיק־פעסטע פרײַשאַפט צו די פּרינציפן פון דער לענין—סטאַלינישער פּאַרטיי, די ענגע און קעסיידעריקע פאַרבינ־דונג מיט די ברייטסטע מאַסן אַרבעטער און פּויערים, דאָס עכטע װיסן זייערע נייטן און באַדערפענישן, — מיט דעם אַלעם האָט איר זיך דערװאָרבן די הייסע ליבשאַפט און אַכ־טונג פון אַלע פעלקער פונעם סאָװעטנ־פאַרבאַנד.

אין די טעג פון דער פּאַטריאָטישער מילכאָמע, אין דער כימאַציע פון שװערע ניסיונות פאַר דער סאָװעטן־מעלוכע און [illegible] די שלאַכטלײַט און קאָמאַנדירן פון דער רויטער אַרמיי, די אַרבעטער, קאָלווירט־ניקעס, אינטעליגענץ פון אונדזער לאַנד שטענ־דיק געפונען אין אײַך א קלוגן אײַנצוגעבער, נעשעפּטן אין אײַערע װאַרעמע זיכערקײַט אין אונדזער ניצחון.

און איצט, װען די זיגרײַכע רויטע אַרמיי באַנײַסטערט און אָנגעפירט דורך דער גענ־יאַלער סטראַטעגיע פונעם גרויסן סטאַלין, ברענגט צעשמעטערנדיקע מאַפּלעס די האַר־דעס פאַרפלוכטע סאָנים פון די פעלקער פון סאָװעטנפאַרבאַנד,

נעם סאָװעטנפאַרבאַנד און דערנענטערט די שעה פונעם ענדגילטיקן ניצחון איבער די פאַ־שיסטישע פאַרכאַפּערס, מערקט אָפּ דער פּרעזידיום פונעם אויבער־סאָװעט פון ססר מיט באַפרידיקונג אײַער גרויסן באַטראַג אין נעם אָרגאַניזירן די צעשמעטערונג פונעם סוינע.

דער פּרעזידיום פונעם אויבער־סאָװעט פון ססר דריקט אויס די זיכערקײַט, אַז אײַער גרויסע לעבנס־דערפאַרונג און ביז גאָר רײַכע פּראַקטיק פון מעלוכישער טעטיקײַט װעלן נעבן קאָלאָסאַלע הילף אינעם װײַטערדיקן [illegible] סאָװעטן־מעלוכע.

דער פּרעזידיום פונעם אויבער־סאָװעט פו־נעם פאַרבאַנד סאָװעטישע סאָציאַליסטישע רעפּובליקן שיקט אײַך, טײַערער מיכאַיל איװאַנאָװיטש, זײַנע װוּנטשן, איר זאָלט לאַנ־גע יאָרן זײַן געזונט, מונטער און שטאַרק, קעדײַ װײַטער פרוכטבאַר דינען אונדזער גרויסן סאָװעטנפאַרבאַנד, ברענגענדיק גליק די פעלקער פון אונדזער היימלאַנד.

פּרעזידיום פונעם אויבער־סאָװעט פונעם פאַרבאַנד סאָװעטישע סאָציאַליסטישע רעפּובליקן.

בײַנע ניצחונות פון דער רויטער אַרמיי, אָפּגעמערקט אין כאַװער סטאַלינס היסטאָרישע באַפעלן

פון 24־טן ביזן 29־טן מאַרטש זײַנען דער־שינען זעקס באַפעלן פונעם אויבער־הויפּטקאָ־מאַנדיר, מאַרשאַל פון סאָװעטנפאַרבאַנד י. װ. סטאַלין אין צוזאַמענהאַנג מיט די נײַע ניצ־חונות, װעלכע די רויטע אַרמיי האָט אָפּגע־האַלטן איבער די דײַטשיש־פאַשיסטישע פאַר־כאַפּערס.

אינעם באַפעל פון 24־טן מאַרטש איז גע־מערקט פונעם מאַרשאַל פון סאָװעטנפאַרבאַנד זשוקאָװ װערט אָנגעװיזן, אַז דאָס מילי־טער פונעם 1־טן אוקראַיִנישן פראָנט, אַנטװיקלענ־דיק דעם קעגנער־אַטאַקעס אין ראַיאָן מאַרנאָפּאָל, פּראָסקוראָװ און אויסנוצנדיק אין די דאָזיקע שלאַכטן די קאַנפּער־אַטאַקיר־ריקע טאַנקען און אינפאַנטעריע דיװיזיעס, איז אומגעריכט פאַרן סוינע די טעג איבער אין אונגארן און דורכגעריסן זײַן פראָנט.

מאַר 4 טעג אַנגריפן־שלאַכטן איז דאָס מי־ליטער פונעם 1־טן אוקראַיִנישן פראָנט אויפן פראָנט פון 60 ביז 100 קילאָמעטער, אײַנגע־נומען די שטאָט און אַפּעראַטיװ װיכטיקן אײַזנבאַן־קנופּ טשערטקאָװ, די שטאָט גוסיאַטין, די שטאָט און אײַזנבאַן־קנופּ זאַלע־שטשיקי באַם טײַך דניעסטער און איבער 400 אַנדערע ייִשובים.

פאַר אויסצייכענונג זיך אין די שלאַכטן װערן אָפּגעמערקט דאָס מילימער פון די גע־נעראַל־פּאָלקאָװניקעס טשערניאַכאָװסקי, גרע־טשקאָ און מאָסקאַלענקאָ, גענעראַל־לייטע־נאַנט זשוראַװליאָװ און לידניקאָװ, גענעראַל־מאַיאָר טשמאַקאָװ, זאַמערצעװ, לאָזקאָ און שמיגאָ, די טאַנקיסטן פונעם גענעראַל־לייטענאַנט פון טאַנקען־מילימער קאַטוקאָװ, גענעראַל־פּאָלקאָװניק ריבאַלקאָ, פון די גע־נעראַל־לייטענאַנטן לעליושענקאָ און העט־מאַן, גענעראַל־לייטענאַנט פון טאַנקען־מי־ליטער פּאַנפילאָװ און פּאָלובאָיאַראָװ, גע־נעראַל־מאַיאָר פון טאַנקען־מילימער דרעי־מאָװ, איװאַנאָװ און מאַליגין, די אַרטילע־ריסטן פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק פון אַר־טילעריע װאַרענצאָװ, פון די גענעראַל־מאַ־יאָרן פון אַרטילעריע ברימשענאָק, ליבאַ־משאָװ, װאָלטשעק און סאַנקאָ, פונעם פּאָל־קאָװניק ראַזומאָװסקי און די פליִער פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק פון אַװיאַציע פּאָלונאָװ, פון די גענעראַל־מאַיאָרן פון אַװיאַציע באַ־לאָוניאַ און קאַמאַנין, פּאָלקאָװניקעס קאַ־טעליקאָװ און יוחעיעװ, פונעם קאַפּיטאַן סימאָרענקאָ.

אינעם באַפעל פון 25־טן מאַרטש איז גע־מען פונעם מאַרשאַל פון סאָװעטנפאַרבאַנד זשוקאָװ אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם, װאָס דאָס מילימער פונעם 1־טן אוקראַיִנישן פראָנט האָט דעם 25־טן מאַרטש, נאָך פאַר־אַקשנטע שלאַכטן, מיט שטורעם אײַנגענומען דעם גרויסן אײַזנבאַן־קנופּ און שטאַרקן שטיצפּונקט פון דער דײַטשישער שוץ — די שטאָט פּראָסקוראָװ, װערן אָפּגעמערקט פאַר אויסצייכענונג זיך אין די שלאַכטן דאָס מי־ליטער פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק גרעטשקאָ, פון די גענעראַל־מאַיאָרן גאַרדײעװ און שבי־גאָ, פונעם פּאָלקאָװניק משאַרני, די טאַנ־קיסטן פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק ריבאַלקאָ, גענעראַל־מאַיאָר פון טאַנקען־מילימער מאַלי־גין, גענעראַל־לייטענאַנט פון טאַנקען־מילימער פּאַנפילאָװ, די אַרטילעריסטן פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק פון אַרטילעריע װאַרענצאָװ, פון די גענעראַל־מאַיאָרן פון אַרטילעריע ברימשע־נאָק, װאָלקינשטיין און סאַנקאָ, די פליִער פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק פון אַװיאַציע קראַסאָװסקי, פון די גענעראַל־מאַיאָרן פון אַװיאַציע באַלאָוניאַ און לאַקיעװ, פון די פּאָלקאָװניקעס קאַטעלניקאָװ און נעסשיפּאָ־רענקאָ און די קאַפּיטאַנען פונעם פּאָלקאָװניק סטאַנאָב.

אינעם באַפעל פון 26־טן מאַרטש איז גע־מען פונעם מאַרשאַל פון סאָװעטנפאַרבאַנד קאָניעװ װערט אָנגעװיזן, אַז דאָס מילימער פונעם 2־טן אוקראַיִנישן פראָנט האָט ביז עטלעכע טעג צוריק פאַרסירט דעם טײַך דניעסטער אויף א באַצירק פון 175 קילאָמע־טער, אײַנגענומען די שטאָט און װיכטיקן אײַזנבאַן־קנופּ בעלץ און, אַנטװיקלענדיק דעם אַנגריף, אַרויסגעקומען צו אונדזער מעלוכע־גרענעץ — צום טײַך פּרוט — אויף א פראָנט פון 85 קילאָמעטער.

פאַר אויסצייכענונג זיך אין די שלאַכטן װערן אָפּגעמערקט דאָס מילימער פון די גע־נעראַל־לייטענאַנטן קאָראָטעיעװ, טראָפימענ־קאָ, זשמאַטשענקאָ, מאַנאַגאַראָװ און גאַ־לאַנין, די טאַנקיסטן פונעם גענעראַל־לייטע־נאַנט פון טאַנקען־מילימער באָגדאַנאָװ, מאַר־שאַל פון פּאַנצער־טאַנקען־מילימער ראָט־מיסטראָװ, גענעראַל־לייטענאַנט פון טאַנקען־מילימער קראַװטשענקאָ, די אַרטילעריסטן פונעם גענעראַל־לייטענאַנט פון אַרטילעריע פאָמין, די פליִער פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק פון אַװיאַציע גאָריונאָװ און די קאָפּיאָרן פון די פּאָלקאָװניקעס גלעזער, פּאַנימאַש, מאַלאָװ און פּעטראָװ.

אינעם באַפעל פון 27־טן מאַרטש איז גע־מען פונעם מאַרשאַל פון סאָװעטנפאַרבאַנד זשוקאָװ װערט אָנגעװיזן, אַז דאָס מילימער פונעם 1־טן אוקראַיִנישן פראָנט, אַנטװיק־לענדיק דעם אַנגריף, האָט דעם 26־טן מאַרטש, אין רעזולטאַט פון א האַסטיקן קלאַפּ פון טאַנקען־פאַרײיניקונגען און אינפאַנטעריע, אײַנ־גענומען דעם גענעמליכן צענטער פון אוקראַ־ינע, דעם שטאַרקן שטיצפּונקט פון דער דײַ־טשישער שוץ באַם דניעסטער — די שטאָט קאַמענעץ־פּאָדאָלסק.

פאַר אויסצייכענונג זיך אין די שלאַכטן װערן אָפּגעמערקט דאָס מילימער פונעם גע־נעראַל־לייטענאַנט לעליושענקאָ, די מאַנקיסטן פונעם גענעראַל־מאַיאָר פון טאַנקען־מילימער בעלאָװ, גענעראַל־לייטענאַנט אַקימאָװ, פון די פּאָלקאָװניקעס סמירנאָװ, זשוקאָװ, דע־גיסאָװ, פּאָמישטען, מעדוועדיעװ, מורקין און ריװוש, די אַרטילעריסטן פונעם פּאָל־קאָװניק דובאָסאָװ, די פליִער פון די גענע־ראַל־מאַיאָרן פון אַװיאַציע גאַלאָוניאַ און קאַמאַנין, פּאָלקאָװניקעס קאַטעלניקאָװ און נעטשיפּאָרענקאָ און די קאָפּיאָרן פונעם גענעראַל־מאַיאָר פון אינזשעניערישן מילימער בלאַגאָסלאַװאָװ, פּאָלקאָװניק יעפּיפאַנאָװ.

אינעם באַפעל פון 28־טן מאַרטש איז גע־מען פונעם אַרמײ־גענעראַל מאַלינאָװסקי אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם, װאָס דאָס מילימער פונעם 3־טן אוקראַיִנישן פראָנט האָט, דעם 28־טן מאַרטש, נאָך פאַראַקשנטע שלאַכטן, מיט שטורעם אײַנגענומען דעם גרויסן גענעמ־לעכן און אינדוסטריעלן צענטער פון אוקראַ־ינע, דעם װיכטיקן אײַזנבאַן־קנופּ, אײַנעם פון די גרעסטע פּאָרטן אויפן שוואַרצן ים און שטאַרקן שטיצפּונקט פון דער דײַטשישער שוץ באַ די לעפצונגען פון דאַרעם־בוג — די שטאָט ניקאָלײַעװ, װערן אָפּגעמערקט פאַר אויסצייכענונג זיך אין די שלאַכטן דאָס מי־ליטער פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק צוועטאַ־יעװ, גענעראַל־לייטענאַנט שלעמין, פון די גענעראַל־מאַיאָרן בעלאָװ, גאַראַבאָװ און הובאַניוק, פּאָלקאָװניקעס מאַרגעלאָװ און דאָראָפּעיעװ, די טאַנקיסטן פונעם גענעראַל־לייטענאַנט פון טאַנקען־מילימער סווירידאָװ, די אַרטילעריסטן פונעם גענעראַל־לייטענאַנט פון אַרטילעריע נעדעלין, גענעראַל־מאַיאָר פון אַרטילעריע סמאָלאָװסקי, פון די פּאָלקאָװ־ניקעס סאָלאָװיאָװ און ניקיטין, פונעם פּאָ־פּאָלקאָװניק פּאָפּאָװ, די פליִער פונעם גענע־ראַל־פּאָלקאָװניק פון אַװיאַציע סודעץ, די קאָפּיאָרן פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק פון אינ־זשעניערישן מילימער קאָטליאַר און די יאָב־לעם פונעם מאַיאָר קאָמאַנאָװ.

אינעם באַפעל פון 29־טן מאַרטש איז גע־נומען פונעם מאַרשאַל פון סאָװעטנפאַרבאַנד זשוקאָװ אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, װאָס דאָס מילימער פונעם 1־טן אוקראַיִנישן פראָנט האָט אין רעזולטאַט פון א געלונגע־נעם מאַניעװער פון טאַנקען־פאַרײיניקונגען און אינפאַנטעריע אײַנגענומען דעם גרויסן אײַזנ־באַן־קנופּ, װיכטיקן שטיצפּונקט פון דער דײַ־טשישער שוץ אין די פּאַרגעטע פון די קאַר־פּאַטן — די שטאָט קאָלאָמייע, װערן אָפּ־געמערקט פאַר אויסצייכענונג זיך אין די שלאַכטן דאָס מילימער פונעם גענעראַל־לײ־טענאַנט פון טאַנקען־מילימער קאַטוקאָװ, גע־נעראַל־מאַיאָר זאַמיראָװסקי, די טאַנקיסטן פונעם גענעראַל־מאַיאָר פון טאַנקען־מילימער דרעמאָװ, פּאָלקאָװניק גאָרעלאָװ, קאַפּיטאַן באַבשקאָװסקי און די קאָפּיאָרן פונעם פּאָל־קאָװניק באַרשעװיץ.

די פאַרײניקונגען און טײלן, װעלכע האָבן זיך באַזונדערס אויסגעצייכנט אין די דאָזיקע שלאַכטן, זײַנען צוגעשטעלט צום באַטיילען זיי מיט די נעמען „טשערטקאָװער", „גו־סיאַטינער", „זאַלעשטשיקער", „פּראָסקו־ראָװער", „דניעסטערער", „קאַמענעץ־פּאָ־דאָלסקער", ניקאָלײַעװער", „קאָלאָמייער" און צום באַלוינען מיט אָרדענס.

אין העסקעם מיט די באַפעלן האָט די הויפּט־שטאָט מאָסקװע אין נאָמען פונעם היימלאַנד סאַליוטירט דעם העלדנמוטיקן מי־ליטער פונעם 2־טן אוקראַיִנישן פראָנט, װאָס האָט פאַרסירט דעם דניעסטער און איז אַרויסגעקומען צו אונדזער מעלוכע־גרענעץ, — מיט 24 זאַלפּן פון 324 האַרמאַטן, מיט 20 זאַלפּן פון 224 האַרמאַטן זײַנען אָפּגעגעבן געװאָרן סאַלוטן לעקאָװעד דעם העלדנמוטיקן מילימער פונעם 1־טן אוקראַיִנישן פראָנט, װאָס האָט דורכגעריסן די דײַטשישע שוץ אויפן באַצירק מאַרנאָפּאָל, פּראָסקוראָװ, לעקאָ־װעד דעם מילימער פונעם זעלבן פראָנט, װאָס האָט אײַנגענומען די שטאָט קאַמענעץ־פּאָ־דאָלסק, לעקאָװעד דעם מילימער פונעם 3־טן אוקראַיִנישן פראָנט, װאָס האָט אײַנגענומען די שטאָט ניקאָלײַעװ. מיט 12 זאַלפּן פון 124 האַרמאַטן זײַנען אָפּגעגעבן געװאָרן סאַ־ליוטן לעקאָװעד דעם העלדנמוטיקן מילימער פונעם 1־טן אוקראַיִנישן פראָנט, װאָס האָט אײַנגענומען די שטאָט פּראָסקוראָװ, און לע־קאָװעד דעם מילימער פונעם זעלבן פראָנט, װאָס האָט אײַנגענומען די שטאָט קאָלאָמייע.

אין די אַלע זעקס באַפעלן װערט אויסגע־דריקט א דאַנק דעם גאַנצן מילימער, װאָס האָט זיך באַטייליקט אין די אָנגעװיזענע שלאַכטן.

איבערן סאָװעטן־פאַרבאַנד

פאַרן טערמין אויסגעפילט דעם קוואַרטל־פּלאַן

— איינער פון די גרעסטע מאַשינען־זאַװאָדן פונעם לאַנד — דער אוראַל־מאַשינזאַװאָד, — האָט אויסגעפילט דעם קוואַרטל־פּלאַן דעם 26־טן מאַרטש. — אַלע אונטערנעמונגען פון דער לענינגראַדער אינדוסטריע אין סטאַלינאָװער געגנט האָבן אויס־געפילט דעם קוואַרטל־פּלאַן פאַרן טערמין און געגעבן א היפּשע צאָל פּראָדוקציע איבערן פּלאַן ביזן סוף קוואַרטל װעלן זיי געבן איבערן פּלאַן 46 מויזנט קאָסטיומען, נגעט, 5 מויזנט פּאָר שיך, 6 מויזנט קוואַדראַט־מעטער שױבן־גלאָז אאַז״װ.

— די װעבער פון די איװאַנאָװער פאַבריק האָבן אויסגעפילט דעם קוואַרטל־פּלאַן פאַרן טערמין. די װעבער פון דער פאַבריק אַ קיראָװס נאָמען האָבן זיך מיטגעטיילט געװאָרן צו געבן ביזן סוף קוואַרטל איבערן פּלאַן 1.800 מויזנט מעטער שטאָף, די װעבער פון דער „גרויסער איװאַנאָ־װער מאַנופאַקטור" — 500 מויזנט מעטער, פון דער „נײַער איװאַנאָװער מאַנופאַקטור" — 300 מויזנט מעטער.

— דער פאַמיליענ־זאַװאָד אין דער שטאָט ג. (דירעקטאָר — כ' לאַזאַרעװ) האָט פאַרענדיקט זײַן כוידעש־פּלאַן פאַר מאַרט דעם 27־טן מאַרט.

אָנגעהויבן אַרבעטן די רויטע דאָמנע אין יענאַקיעװאָ

דעם 27־טן מאַרטש האָט אין יענאַקיעװאָ אָנ־געהויבן אַרבעטן די רויטע דאָמנע. די אויסשטע־לונגס־אַרבעטן איז דורכגעפירט געװאָרן אין מעשעך פון 3 כאָדאָשים און דערבײַ אײַנגעאַנגען מיט אייגענע קויכעס. אינטערעסאַנט איז, אַז די דײַ־טשן האָבן זיך בײַם דער עקופּאַציע געפּרוּװט אויפשטעלן אײַנעם פון די װערקשטעלן פונעם זאַװאָד — דעם װערקשטעל „500". זיי האָבן זיך אָפּגעמאָטערט 10 כאָדאָשים און גאָרנים ניט קאָנען זיך דערשלאָגן. די בריגאַדע סאָװעטישע פּאַטריאָטן, בעראָש מיטן טעכניקער משערווינסקי, האָט אויפגעשטעלט די מאַשין אין מעשעך פון צװײ װאָכן.

סטאַלינגראַדער בליומינג אויפגעשטעלט

די אַרבעטער פונעם סטאַלינגראַדער זאַװאָד „קראַסני אָקטיאַבער" האָבן באַצייכנט די גרויסע ניצחונות פון דער רויטער אַרמײ מיט א נײַ צאָגן אַרבעט־פראָנט: עס איז אויפגעשטעלט געװאָרן דער בליומינג פונעם זאַװאָד, װעלכער האָט שוין אַרויסגעלאָזט די ערשטע פּאַרטיע װאַלץ.

די פעלד־אַרבעט אין די דאָרעם־רעפּובליקן

אין אַלע דאָרעמדיקע סאָװעטישע רעפּובליקן גייט די פעלד־אַרבעט אין פולן בראַנד. אין א רײ ראַיאָנען פון קאַזאַכסטאַן האָט מען שוין פאַרענדיקט דעם פאַרזיי פון צוקער־בוריקעס; עס האָבן זיך שוין באַװיזן די ערשטע שפּראָצונגען. אין טורקמעניסטאַן איז שוין אין א סאַך ערטער אָפּגעגאַנגען דער בוימװאָל.

אייגענע צאַפּנלאַגערס אין אַזערבײַדזשאַן

דער באַקוער רעמאָנט־זאַװאָד, פון צאַפּנלאַגערס (שאַריקאָפּאָדשיפּניקעס) האָט ביז איצט באַװאָרנט אַלע טרעסטן פון דער רעפּובליק און א סך אַנ־דערע אונטערנעמונגען מיט רעסטאַװרירטע צאַפּנ־לאַגערס. איצט האָט זיך דער זאַװאָד דערשלאָגן א גרויסן דערפאָלג: ער האָט אָנגעהויבן אַרויס־לאָזן אייגענע נײַע ראָליקאָװע צאַפּנלאַגערס פון פאַרשיידענע סיסטעמען.

אויפגעשטעלט די ערשטע רײ פון כאַרקאָװער קאָקס־כימישן זאַװאָד

דעם 24־טן מאַרטש איז פאַרענדיקט געװאָרן די אויפשטעלונג פון דער ערשטער רײ פונעם כאַר־קאָװער קאָקס־כימישן זאַװאָד. דער זאַװאָד האָט שוין געגעבן דעם ערשטן קאָקס און אין א פּאָר טעג אַרום הייבט ער אָן באַװאָרנן די כאַרקאָװער באַנען מיט גאַז.

פאָרזיצער פונעם פּרעזידיום פון אויבער־סאָװעט פון פססר העלד פון סאָציאַליסטישער אַרבעט מ. אי. קאַלינין

אוקאַז פון פּרעזידיום פון אויבער־סאָװעט פון פססר װעגן געבן דעם טיטל העלד פון סאָציאַליסטישער אַרבעט דעם כאַװער קאַלינין מ. אי.

פאַר די ביז גאָר גרויסע פאַרדינסטן אינעם בויען און [פ]אַרפעסטיקן די סאָ־װעטן־מעלוכע געבן [ד]עם טיטל העלד פון סאָציאַליסטישער אַרבעט און באַטײלן מיט אַ[ן] לענין־אָרדן און גאָלדענער מעדאַל „[ה]ערפּ און האַ־מער" דעם כאַװער מיכאַיל איװאַנאָװיטש קאַלינין, אינעם טאָג פונעם 25־יאָריקן יובילײ פון זײַן טעטיקײַט אויפן פּאָסטן פון אָנפירער פונעם אויבער־אָרגאַן פון דער סאָװעטנמאַכט.

פאַרטרעטער פון פאָרזיצער פון פּרעזידיום פון אויבער־סאָװעט פון פססר נ. שװערניק.

סעקרעטאַר פונעם פּרעזידיום פונעם אויבער־סאָװעט פון פססר א. גאָרקין

מאָסקװע, קרעמל, 29 מאַרט 1944 יאָר.

III מיטינג פון די פאָרשטײער פונעם ייִדישן פאָלק

זונטיק דעם 2־טן אַפּריל, 4 אזייגער בײַ־טאָג, װעט אין קאָלאָנען־זאַל פונעם פאַרײַ־נען־הויז פאָרקומען דער 3־טער מיטינג פון די פאָרשטײער פון ייִדישן פאָלק.

אינעם מיטינג װעלן זיך באַטייליקן העלדן פון סאָװעטנפאַרבאַנד, העלדן פון סאָציאַ־ליסטישער אַרבעט, [ק]עמפער פון אונטער־[ערדי]שע נעמונגען און קאָלווירטישע פעלדער, פּאַרטי־זאַנער, געזעלשאַפטלע[כע] טוער, פאָרשטײער פון ביראָבידזשאַן, [ק]ונסטשאַפלער, שרײַבער און קינסטלער, און אויך א דעלעגאַציע פון סטאַלינגראַדער קינדער.

נאָכן מיטינג — א קאָנצערט.

דער מיטינג װעט טראַנסלירט װערן דורכן ראַדיאָ.

III פּלענום פון ייִדישן אַנטיפאַשיסטישן קאָמיטעט אין פססר

דינסטיק דעם 4־טן אַפּריל 8 אזייגער אין אָװנט װעט אין לאָקאַל פון ייִדישן אַנטי־פאַשיסטישן קאָמיטעט זיך עפענען דער 3־טער פּלענום פונעם ייִדישן אַנטיפאַשיסטישן קאָמיטעט אין סאָװעטנפאַרבאַנד.

טאָג־אָרדענונג:

1) באַריכט [illegible] דער טעטיקײַט פון ייִדישן אַנטיפאַשיסטישן קאָמיטעט אין פססר און די נאָענטסטע אויפגאַבעס (שאַכנע עפּ־שטיין).

2) באַריכט פון דער דעלעגאַציע פון ייִדישן אַנטיפאַשיסטישן קאָמיטעט װעגן דער רײַזע קיין אַמעריקע, ענגלאַנד, קאַנאַדע און מעקסי־קע (שלוימע מיכאָעלס און איציק פעפער).

3) אָרגאַניזאַציאָנעלע פראַגן.

ש. מיכאָעלס

דערווײַזט דאָס, ברידער!

דעמ 2-טנ אַפּריל ווערט פּאַרקומענ דער דריטער מיטינג פונ די פאָרשטייער פונ ייִדישנ פאָלק און נאָכ אימ — דער דריטער פּלענומ פונ ייִדישנ אַנטיפאַשיסטישנ קאָמיטעט אינ ססר.

שאַכנע עפּשטײנ

דריטער מיטינג, דריטער פּלענומ

איציק פעפער

אינ חאַס גייט דאָ?

סאָוועטישע אוקראַינע

בעסטע פאָרשטייער פונ ייִדישנ פאָלק — פארנ סאָוועטנפארבאנד

דר. נאָכעמ גאָלדמאַנ

די „אײניקײט", וואָס איז געשאַפנ געוואָרנ צווישנ די צוויי גרויסע ייִדישע יישובֿימ פונ ססר און אַמעריקע, ווי אויכ מיט די ייִדישע יישובֿימ אינ ענגלאַנד, פּאַלעסטינע און אַנדערע, איז א גרויסער בײַטראַג צומ קאַמפ קעגנ דעמ נאַציזמ.

דער באַזוכ פונ די דעלעגאַטנ אינ אַמעריקע פאַרזיכערט זייער פּלאַצ אינ דער געשיכטע פונעמ הײַנטיקנ ייִדישנ דאָר. זייער באַזוכ וועט האָבנ א לאַנגדויערנדיקע באַדײַטונג אינ דער געשיכטע פונ דעמ ייִדישנ פאָלק.

לײאָנ פײַכטוואַנגער

איכ האָב געזענ פּראָפעסאָר מיכאָעלסנ שפּילנ און האָב געלייענט די ווערק פונ איציק פעפער. איכ בינ דערפרייט זייער צו באַקאַנטנ זיכ מיט די אַרטיסטישע דערגרייכונגענ פונ די צוויי גרויסע קינסטלער און מיט זייערע פאַרדינסטנ אינ קאַמפ קעגנ פאַשיזמ.

דער פאַקט, אז די דאָזיקע דעלעגאַציע קומט אַהער צו צעמענטירנ פרײַנדשאַפט צווישנ די צוויי נאַציאָנענ — דעמ סאָוועטנפאַרבאַנד און די פאַראייניקטע שטאַטנ, וועלכע קעמפנ פאַר דעמ זעלבנ צוועק, גיט אונדז דעמ גלויבנ און די האָפענונג פאַר דער דערהאַלטונג פונ אונדזערע קולטורעלע אינ פאַרשידנע ווערטנ.

דזשאָרזש זאַלצמאַנ

(גענעראַלער סעקרעטאַר פונ דער ייִדישער אַמעריקאַנער סעקציע פונ אינטערנאַציאָנאַלנ אַרבעטער-אָרדנ)

האַרציקנ גרוס אַלע סאָוועטישע פעלקער, די סאָוועטישע ייִדנ פונ די צענדליקער טויזנטער מיטגלידער פונ דער ייִדיש-אַמעריקאַנער סעקציע פונ דעמ אינטערנאַציאָנאַלנ אַרבעטער-אָרדנ... אונדז אַלע באַהערשט א פרייד, וואָס אַלע ריכטונגענ און שאַטירונגענ אינ דעמ ייִדישנ לעבנ, פונ די אָרטאָדאָקסאַלע ביז די קאָמוניסטנ, זײַנענ גרייט מיט אַלע קויכעס העלפנ דער העלדישער רויטער אַרמיי.

מיר וועלנ נימ רוענ, מיר וועלנ מיט אַלע אונדזערע קויכעס, מיט יעדנ שטיקל אונדזער אַרבעט און עקספּנ צו העלפנ ברענגענ דעמ שנעלער דעמ טאָג פונ נצחונ!

ווילאַמ עדלינ

(רעדאַקטאָר פונ „טאָג")

די רויטע אַרמיי האָט פאַרדינט א שבח בלויז צו ראַטעווענ די פרײַהייט-ליבנדיקע פעלקער און אויכ אונדזער פאָלק. שלוימע מיכאָעלס און איציק פעפער האָבנ געוויזנ צענדליקער און צענדליקער טויזנטער ייִדנ אינ אַמעריקע, וועלכע זײַנענ פריער נימ געווענ מיט אונדז.

דזשיימס נ. ראָזענבערג

(אַנפירער פונעמ אַמעריקאַנישנ „דזשאָינט")

...נאָכ דער אָקטיאַבער-רעוואָלוציע האָט רוסלאַנד באַפרײַט די ייִדנ פונ זייערע אוראַלטע פּײַניקעס, די געטאָס פונ דעמ צאַר, און האָט זיי אַרויסגעפירט גלײַכ מיט אַנדערע צו די פעלדער און פאַבריקנ... ערע דעמ סאָוועטנפאַרבאַנד! רומ דער העלדישער רויטער אַרמיי!

ב.-צ. גאָלדבערג

דר. כאַימ זשיטלאָווסקי

דר. סטיפענ וויז

האַראַוו אַרנ-מאָרדכע האַלייווי אַשינסקי

שאָלעמ אש

שאָלעמ אש פארנ מיקראָפאָנ.

ראַבאַי אַבע-הילעל סילווער

פּראָפעסאָר אַלבערט אײַנשטײנ

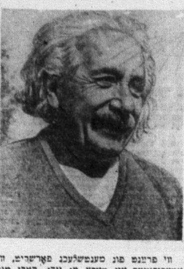

דאַוויד בערגעלסאָנ

דרײַ פּלענומס

מוישע קאַצ

די סאָוועטיש-ייִדישע דעלעגאַציע אינ אַמעריקע — א היסטאָרישע געשעעניש

(א בריוו פונ ניו-יאָרק)

די סאָוועטיש-ייִדישע דעלעגאַציע האָט אינ אַמעריקע פאַרבראַכט העכער דרײַ כאָדאָשימ, פונ מיט יול ביז סאָפ אָקטיאַבער.

אױף סאָװעטיש-דײַטשישן פראָנט

(מילכאָמע-איבערזיכט צום 29סטן מאַרט)

פּאָלקאָװניק ס. גוראָװ

עס ענדיקט זיך דער כוידעש מאַרט. דער דאָזיקער כוידעש װעט אַרײַנגײן אין דער מילכאָמע-געשיכטע, װי אַ כוידעש פון גלענצנדיקע ניצחױנעס פון דער רױטער אַרמײ.

אױסשטעלונג פון ייִדישן אַנטיפאַשיסטישן קאָמיטעט

איבער דער װעלט

אַרטיקלען װעגן דעם באַװוּסטן סטאַלין אין אַ מעקסיקאַנער זשורנאַל

דער מעקסיקאַנער זשורנאַל „מאַראַ“ דרוקט אַ רײ אַרטיקלען פונעם פּראָפעסאָר מאַנסיסידאָר אונטערן אַלגעמײנעם קעפּל „סטאַלין — דער שטאַלענער מענטש“.

רוזװעלטס מעלדונג

די ענגלישע אָפיציעלע קרײַזן װעגן רוזװעלטס מעלדונג

משערטשילס אַרױסטרעטונג דורך ראַדיאָ

גװיעס-אײדעס פון אַן אױסלענדישן זשורנאַליסט װעגן די מײסים-טאַטױם פון דער פּױלישער מאַכט אין איראַן

קולטור-כראָניק

אַרטיסטן-אַגיטאַטאָרן

אַ ביכער-קיאָסק אין גאַסט

10 יאָר אין ביראָבידזשאַן

אין 1932 איז אַ גרופּע סטודענטן פון דער ייִדישער טעאַטראַלער שול אַרױסגעפאָרן פון מאָסקװע אױף װײַטן מיזרעך, אינעם דעמאָלטיקן ביראָבידזשאַן.

יוסף גראָס.

אַן אָװנט פון ע. פינינבערג

ביבליאָגראַפיע

ריװקע רובינאַ „ייִדישע פרױען“ (פאַרלאַג „עמעס“, 1943)

פאַראַנטװאָרטלעכער רעדאַקטאָר שאַכנע עפּשטײן

רעדאַקטאָלעגיע: ד. בערגעלסאָן, י. דאָברושין, ש. האַלקין, ב. מיכאָעלס, ל. סטראָנגין, איציק פעפער, ל. קװיטקאָ, א. קושניראָװ.

אַדרעס פון רעדאַקציע: מאָסקװע, קראָפּאָטקינגאַס 10. טעלעפאָן Г 6-72-23. געדרוקט אין דער דרוקערײַ פון „ענערגאָיזדאַט“ מאָסקװע, שליוזאָװאַיאַ נאַבערעזשנאַיאַ 10.

Б-6053

Адрес редакции газеты «Эйникайт» (Единение): Москва, ул. Кропоткина, 10. Телефон Г 6-72-23. Печатается в типографии Энергоиздата, Москва, Шлюзовая набережная 10.

אייניקייט

ארגאנ פונ דעמ יידישנ אנטיפאשיסטישנ קאָמיטעט אינ פססר

«ЭЙНИКАЙТ» (Единение) «EINIKAIT» (Unity)

ОРГАН ЕВРЕЙСКОГО АНТИФАШИСТСКОГО КОМИТЕТА В СССР

№ 13 (73) | דאָנערשטיק, 30 מארט 1944 י. | פרייז 30 קאָפ.

נייע ניצכוינעס פונ דער רויטער ארמיי, אָפגעמערקט אינ כאווער סטאלינס היסטאָרישע באפעלנ

פונ 24-טנ ביזנ 29-טנ מארט זיינענ דער-שינענ זעקס באפעלנ פונעם אויבער-הויפטקאָ-מאנדיר, מארשאל פונ סאָוועטנפארבאנד י. וו. סטאלינ אינ צוזאמענהאנג מיט די נייע ניצ-כוינעס, וועלכע די רויטע ארמיי האָט אָפגע-האלטנ איבער די דייטשיש-פאשיסטישע פאר-כאפערס.

אינעם באפעל פארנ 24-טנ מארט איז גע-מענ פונעם מארשאל פונ סאָוועטנפארבאנד זשוקאָוו ווערט אָנגעוויזנ, אז דאָס מיליטער פונעם 1-טנ אוקראַיִנישנ פראָנט, אָפגעשלאָגנ דעמ קעגנערס קאָנטר-אטאקעס אפנ ראַציריק מארנאָפאל, פראָסקוראָוו און אויסגיצערט אינ די דאָזיקע שלאכטנ די קאָנטר-אטאקירנ-

ווערנ אָפגעמערקט דאָס מיליטער פונעם גע-נעראל-לייטענאנט לעליושענקאָ, די טאנקיסטנ פונעם גענעראל-מאיאָר פונ טאנקענ-מיליטער בעלאָוו, גענעראל-לייטענאנט אקימאָוו, פונ די פאָלקאָווניקעס סמירנאָוו, זשוקאָוו, דע-גיסאָוו, פאָמיטשעוו, מעדוועדיעוו, מורקינ און ריוויש, די ארטילעריסטנ פונעם פאָל-קאָווניק רובאסאָוו, די פליִער פונ די גענע-ראל-מאיאָרנ פונ אוויאציע גאלאָווניא און קאמאנינ, פאָלקאָווניקעס קאָטעלניקאָוו און נעמשיפאָרענקאָ און די סאפיאָרנ פונעם גענעראל-מאיאָר פונ אינזשעניערישנ מיליטער בלאגאָסלאָוואָוו, פאָלקאָווניק יעפיפאנאָוו.

אינעם באפעל פארנ 28-טנ מארט איז גע-

דעם טרייענ לעניניעצ און אָנפירער פונעם אויבער-אָרגאנ פונ דער סאָוועטנ-מעלוכע — מיכאיל איוואנאָוויטש קאלינינ

טייערער מיכאיל איוואנאָוויטש!

דער צענטראל-קאָמיטעט פונ דער אל-פארבאנדישער קאָמוניסטישער פארטיי (באָלשעוויקעס) און דער ראט פונ די פאָלקס-קאָמיסארנ פונעם פארבאנד ססר באגריסנ אייכ היינט אינעם טאג פונעם 25-יאָריקנ יוביליי פונ דער אומדערמידלע-כער ארבעט אפנ פאָסטנ פונ אָנפירער פונעם אויבער-אָרגאנ פונ דער סאָוועטנ-מעלוכע.

מיט א פערטל יאָרהונדערט צוריק זיינט איר, לויט וולאדימיר איליטש לענינס פארשלאָג, לויטנ ווילנ פונעם סאָוועטישנ פאָלק, געשטעלט געוואָרנ אינ שפיצ פונ דער סאָוועטנ-רעפובליק. אפ דעם דאָזיקנ פאָסטנ זיינט איר געווענ א געטרייער אויס-פירער פונעם ווילנ פונ לענינ—סטאלינס פארטיי. די גאנצע טעטיקייט אייערע האָט שטענדיק געדינט דער זאך פונ פאר-פעסטיקנ דעם בונד צווישנ די ארבעטער, פויערים און אינטעליגענצ פונ אונדזער לאנד און די פריינטשאפט צווישנ די פעלקער פונעם סאָוועטנפארבאנד. דער פינפ-און-צוואנציק-יאָריקער יוביליי פונ אייער טעטיקייט אפנ פאָסטנ פונ אָנפי-רער פונעם אויבער-אָרגאנ פונ דער סאָ-וועטנ-מעלוכע איז צונויפגעפאלנ מיט די היסטאָרישע טעג, ווענ די רויטע ארמיי האלט אפ די גרויסע ניצכוינעס איבער די דייטשיש-פאשיסטישע פארכאפערס. די דאָזיקע ניצכוינעס באווייזנ באשיימפער-לעכ די קראפט און די אייזנפעסטע מעכ-טיקייט פונ אונדזער סאָוועטנ-ארדענונג, וואָס אפ צו שאפנ און פארפעסטיקנ זי האָט איר אָפגעגעבנ א פערטל יאָרהונ-דערט אָנגעשטרענגטע מי. אייער נאכא-נאנדיקע פינפ-און-צוואנציק-יאָריקע אָנפי-רונג מיטנ אויבער-אָרגאנ פונ דער סאָ-וועטנ-מעלוכע שפיגלט אפ די קראפט און שטאנדהאפטיקייט פונ דער סאָ-וועטישער געזעלשאפטלעכער אָרדענונג.

מיט אייער איבערגעגעבנקייט דער פארטיי פונ לענינ—סטאלינ און ענגסטער פארבינדונג מיט די ברייטע מאסנ ארבע-טנדיקע, מיט אייער הארציקייט און פאש-טעס, מיט דער ביז גאר רייכער לעבנס-דערפארונג און באָלשעוויסטישער פיקכעס האָט איר זיכ דערוואָרבנ די טיפע אכ-טונג און די אופריכטיקע ליבשאפט פונ אלע פעלקער. אייער נאָמענ איז געוואָרנ א סימבאָל פונ מעסירעסנעפעשדיקנ די-נענ און גרענעצלאָזער איבערגעגעבנ-קייט די אינטערעסנ פונעם הימלאנד, פונ זיינ וווילשטאנד און אויפבלי.

פונ גאנצנ הארצנ ווינטשנ מיר אייכ, טייערער מיכאיל איוואנאָוויטש, לאנגע יאָרנ מונטערקייט און געזונט פאר דער ווייטערדיקער פרוכטבארער ארבעט און פארנ גליק פונ די פעלקער פונ אונדזער פאטערלאנד.

צענטראל-קאָמיטעט פונ דער אלפארבאנדישער קאָמוניסטישער פארטיי (באָלשעוויקעס)

ראט פונ די פאָלקס-קאָמיסארנ פונעם פארבאנד ססר

דעם פאָרזיצער פונעם פרעזידיום פונעם אויבער-סאָוועט פונ פארבאנד סאָוועטישע סאָציאליסטישע רעפובליקנ—דעם כאווער קאלינינ מיכאיל איוואנאָוויטש

טייערער מיכאיל איוואנאָוויטש!

דער פרעזידיום פונעם אויבער-סאָוועט פו-נעם פארבאנד סאָוועטישע סאָציאליסטישע רעפובליקנ שיקט אייכ זיינ הייסנ גרוס צום פינפ-און-צוואנציקסטנ יאָרטאג פונעם אויס-פילנ אייכ אפנ פאָסטנ פונ פאָרזיצער פו-

די שטענדיק-פעסטע פריינטשאפט צו די פרינציפנ פונ דער לענינ—סטאלינישער טע-אָריע, די ענגע און קעסיידערדיקע פארבינ-דונג מיט די ברייטסטע מאסנ ארבעטער און פויערים, דאָס עכטע וויסנ זייערע נייטנ און באדערפענישנ, — מיט דעם אלעמ האָט איר

נעם סאָוועטנפארבאנד און דערגרייכטע די שאָ פונעם ענדגילטיקנ ניצאָכנ איבער די פא-שיסטישע פארכאפערס, מערקט אָפ דער פרעזידיום פונעם אויבער-סאָוועט פונ ססר מיט באפרידיקונג אייער גרויסנ בייטראָג אי-נעם אָרגאניזירנ די צעשמעטערונג פונעם

איינִיקייט

אָרגאַן פון דעם ייִדישן אַנטיפאַשיסטישן קאָמיטעט אין ססר

«ЭЙНИКАЙТ» (Единение) «EINIKAIT» (Unity)

ОРГАН ЕВРЕЙСКОГО АНТИФАШИСТСКОГО КОМИТЕТА В СССР

№ 13 (73) | דאָנערשטיק, 30 מאַרץ 1944 י. | פּרײַז 30 קאָפּ.

נײַע ניצכוינעס פון דער רויטער אַרמײ, אָפּגעמערקט אין כאַװער סטאַלינס היסטאָרישע באַפֿעלן

פון 24־טן ביזן 29־טן מאַרץ זײַנען דערשינען זעקס באַפֿעלן פונעם אויבער־הויפּטקאָמאַנדיר, מאַרשאַל פון סאָװעטנפאַרבאַנד י. װ. סטאַלין אין צוזאַמענהאַנג מיט די נײַע ניצכוינעס, װעלכע די רויטע אַרמײ האָט אָפּגעהאַלטן איבער די דײַטש־פאַשיסטישע פאַרכאַפּערס.

אינעם באַפֿעל פאַרן 24־טן מאַרץ אויפן נאָמען פונעם מאַרשאַל פון סאָװעטנפאַרבאַנד זשוקאָװ װערט אָנגעװיזן, אַז דאָס מיליטער פונעם 1־טן אוקראַיִנישן פראָנט, אָפּגעשלאָגן דעם קעגנערס קאָנטר־אַטאַקעס אין ראַיאָן טאַרנאָפּאָל, פּראָסקוראָװ און אויסגעצערט אין די דאָזיקע שלאַכטן די קאָנטר־אַטאַקירנדיקע טאַנקען און אינפאַנטעריע דיװיזיעס, איז אומגעריכט פאַרגעגאַנגען די טעג איבער אין אָנגריף און דורכגעריסן זײַן פראָנט.

פאַר 4 טעג אָנגריף־שלאַכטן איז דאָס מיליטער פונעם 1־טן אוקראַיִנישן פראָנט אַוועק פאָרויס פון 60 ביז 100 קילאָמעטער, אײַנגענומען די שטאָט און אָפּעראַטיװ װיכטיקן אײַזנבאַן־קנופּ טשאָרטקאָװ, די שטאָט גוסיאַטין, די שטאָט און אײַזנבאַן־קנופּ זאַלעשטשיקי באַם טײַך דניעסטער און העכער 400 אַנדערע יִשובים.

פאַר אויסצייכענונג זיך אין די שלאַכטן װערן אָפּגעמערקט דאָס מיליטער פון די גענעראַל־פּאָלקאָװניקעס טשערניאַכאָװסקי, גרעטשקאָ און מאָסקאַלענקאָ, גענעראַל־לײטענאַנטן זשוראַװליעװ און לידניקאָװ, גענעראַל־מאַיאָרן טשערװאַקאָװ, זאַמערצעװ, לאַזקאָ און שמיגאָ, די טאַנקיסטן פונעם גענעראַל־לײטענאַנט פון טאַנקען־מיליטער קאַטוקאָװ, גענעראַל־פּאָלקאָװניק ריבאַלקאָ, פון די גענעראַל־לײטענאַנטן לעליושענקאָ און העטמאַן, גענעראַל־לײטענאַנטן פון טאַנקען־מיליטער פּאַנפילאָװ און פּאָלובאָיאַראָװ, גענעראַל־מאַיאָרן פון טאַנקען־מיליטער דרעמאָװ, איװאַנאָװ און מאַליגין, די אַרטילעריסטן פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק פון אַרטילעריע װאָרענצאָװ, פון די גענעראַל־מאַיאָרן פון אַרטילעריע ברישטשענאָק, ליבאַשאָװ, װאָלטשעק און סאַנקאָ, פונעם פּאָלקאָװניק ראַזומאָװסקי און די פליִער פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק פון אַוויאַציע פּאָלונאָװ, פון די גענעראַל־מאַיאָרן פון אַוויאַציע גאַלאָוניאַ און קאַמאַנין, פּאָלקאָװניקעס קאַטעלניקאָװ און יהעיעװ, פונעם קאַפּיטאַן סימאַרענקאָ.

אינעם באַפֿעל פאַרן 25־טן מאַרץ אויפן נאָמען פונעם מאַרשאַל פון סאָװעטנפאַרבאַנד זשוקאָװ אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם, װאָס דאָס מיליטער פונעם 1־טן אוקראַיִנישן פראָנט האָט דעם 25־טן מאַרץ, נאָך פאַראַקשנטע שלאַכטן, מיט שטורעם אײַנגענומען דעם גרויסן אײַזנבאַן־קנופּ און שטאַרקן שטיצפונקט פון דער דײַטשישער שוץ — די שטאָט פּראָסקוראָװ, װערן אָפּגעמערקט פאַר אויסצייכענונג זיך אין די שלאַכטן דאָס מיליטער פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק גרעטשקאָ, פון די גענעראַל־מאַיאָרן גאַרדייעװ און שביגאַ, פונעם פּאָלקאָװניק טשערני, די טאַנקיסטן פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק ריבאַלקאָ, גענעראַל־מאַיאָר פון טאַנקען־מיליטער מאַליגין, גענעראַל־לײטענאַנט פון טאַנקען־מיליטער פּאַנפילאָװ, די אַרטילעריסטן פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק פון אַרטילעריע װאָרענצאָװ, פון די גענעראַל־מאַיאָרן פון אַרטילעריע ברישטשענאָק, װאָלקינשטײן און סאַנקאָ, די פליִער פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק פון אַוויאַציע קראַסאָװסקי, פון די גענעראַל־מאַיאָרן פון אַוויאַציע גאַלאָוניאַ און לאַקײעװ, פון די פּאָלקאָװניקעס קאַטעלניקאָװ און נעטשיפּאָרענקאָ און די סאַפּיאָרן פונעם פּאָלקאָװניק סטאַנאָג.

אינעם באַפֿעל פאַרן 26־טן מאַרץ אויפן נאָמען פונעם מאַרשאַל פון סאָװעטנפאַרבאַנד קאָניעװ װערט אָנגעװיזן, אַז דאָס מיליטער פונעם 2־טן אוקראַיִנישן פראָנט האָט מיט עטלעכע טעג צוריק פאָרסירט דעם טײַך דניעסטער אויף א באַצירק פון 175 קילאָמעטער, אײַנגענומען די שטאָט און װיכטיקן אײַזנבאַן־קנופּ בעלץ און, אַנטוויקלענדיק דעם אָנגריף, אַרויסגעקומען צו אונדזער מלוכע־גרענעץ — צום טײַך פּרוט — אויף א פראָנט פון 85 קילאָמעטער.

פאַר אויסצייכענונג זיך אין די שלאַכטן װערן אָפּגעמערקט דאָס מיליטער פון די גענעראַל־לײטענאַנטן קאָראָטײעװ, טראָפימענקאָ, זשמאַטשענקאָ, מאַנאַגאַראָװ און גאַלאַנין, די טאַנקיסטן פונעם גענעראַל־לײטענאַנט פון טאַנקען־מיליטער באָגדאַנאָװ, מאַרשאַל פון פּאַנצער־טאַנקען־מיליטער ראָטמיסטראָװ, גענעראַל־לײטענאַנט פון טאַנקען־מיליטער קראַװטשענקאָ, די אַרטילעריסטן פונעם גענעראַל־לײטענאַנט פון אַרטילעריע פאָמין, די פליִער פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק פון אַוויאַציע גאָריונאָװ און די סאַפּיאָרן פון די פּאָלקאָװניקעס גלעזער, פּאַנימאַש, מאַלאַיִי און פּעטראַיִי.

אינעם באַפֿעל פאַרן 27־טן מאַרץ אויפן נאָמען פונעם מאַרשאַל פון סאָװעטנפאַרבאַנד זשוקאָװ װערט אָנגעװיזן, אַז דאָס מיליטער פונעם 1־טן אוקראַיִנישן פראָנט, אַנטוויקלענדיק דעם אָנגריף, האָט דעם 26־טן מאַרץ, אין רעזולטאַט פון א האַרטנעקיקן קאַמף פון טאַנקען־פאַרייניקונגען און אינפאַנטעריע, אײַנגענומען דעם געגנטלעכן צענטער פון אוקראַיִנע, דעם שטאַרקן שטיצפונקט פון דער דײַטשישער שוץ באַם דניעסטער — די שטאָט קאַמענעץ־פּאָדאָלסק.

פאַר אויסצייכענונג זיך אין די שלאַכטן װערן אָפּגעמערקט דאָס מיליטער פונעם גענעראַל־לײטענאַנט לעליושענקאָ, די טאַנקיסטן פונעם גענעראַל־מאַיאָר פון טאַנקען־מיליטער בעלאָװ, גענעראַל־לײטענאַנט אַקימאָװ, פון די פּאָלקאָװניקעס סמירנאָװ, זשוקאָװ, דעגיסאָװ, פּאָמישטשעװ, מעדװעדיעװ, טורקין און ריוזש, די אַרטילעריסטן פונעם פּאָלקאָװניק רובאַסאָװ, די פליִער פון די גענעראַל־מאַיאָרן פון אַוויאַציע גאַלאָוניאַ און קאַמאַנין, פּאָלקאָװניקעס קאַטעלניקאָװ און נעטשיפּאָרענקאָ און די סאַפּיאָרן פונעם גענעראַל־מאַיאָר פון אינזשעניריש מיליטער בלאַגאָסלאָװאָװ, פּאָלקאָװניק יעפּיפאַנאָװ.

אינעם באַפֿעל פאַרן 28־טן מאַרץ אויפן נאָמען פונעם אַרמײ־גענעראַל מאַלינאָװסקי אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם, װאָס דאָס מיליטער פונעם 3־טן אוקראַיִנישן פראָנט האָט דעם 28־טן מאַרץ, נאָך פאַראַקשנטע שלאַכטן, מיט שטורעם אײַנגענומען דעם גרויסן געגנטלעכן און אינדוסטריעלן צענטער פון אוקראַיִנע, דעם װיכטיקן אײַזנבאַן־קנופּ, אײַנעם פון די גרעסטע פּאָרטן אויפן שװאַרצן ים און שטאַרקן שטיצפונקט פון דער דײַטשישער שוץ באַ די לעפצונגען פון דאָרעם־בוג — די שטאָט ניקאָלײַעװ, װערן אָפּגעמערקט פאַר אויסצייכענונג זיך אין די שלאַכטן דאָס מיליטער פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק צװעטאַיעװ, גענעראַל־לײטענאַנט שלעמין, פון די גענעראַל־מאַיאָרן בעלאָװ, גאַראַבאָװ און רובאַניוק, פּאָלקאָװניקעס מאַרגעלאָװ און דאָראָפּײעװ, די טאַנקיסטן פונעם גענעראַל־לײטענאַנט פון טאַנקען־מיליטער סװירידאָװ, די אַרטילעריסטן פונעם גענעראַל־לײטענאַנט פון אַרטילעריע נעדעלין, גענעראַל־מאַיאָר פון אַרטילעריע אָסמאַלאָװסקי, פון די פּאָלקאָװניקעס סאַלאַװיאָװ און ניקיטין, פונעם פּאָלקאָװניק פּאַפּאָװ, די פליִער פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק פון אַוויאַציע סודעץ, די סאַפּיאָרן פונעם גענעראַל־פּאָלקאָװניק פון אינזשעניריש מיליטער קאָטליאַר און די יאַמלײַט פונעם מאַיאָר קאָטאַנאָװ.

אינעם באַפֿעל פאַרן 29־טן מאַרץ אויפן נאָמען פונעם מאַרשאַל פון סאָװעטנפאַרבאַנד זשוקאָװ אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם, װאָס דאָס מיליטער פונעם 1־טן אוקראַיִנישן פראָנט האָט אין רעזולטאַט פון א געלונגענעם מאַניעװער פון טאַנקען־פאַרייניקונגען און אינפאַנטעריע אײַנגענומען דעם גרויסן אײַזנבאַן־קנופּ, װיכטיקן שטיצפונקט פון דער דײַטשישער שוץ אין די פאָרבערג פון די קאַרפּאַטן — די שטאָט קאָלאָמיִע, װערן אָפּגעמערקט פאַר אויסצייכענונג זיך אין די שלאַכטן דאָס מיליטער פונעם גענעראַל־לײטענאַנט פון טאַנקען־מיליטער קאַטוקאָװ, גענעראַל־מאַיאָר זאַמיראָװסקי, די טאַנקיסטן פונעם גענעראַל־מאַיאָר פון טאַנקען־מיליטער דרעמאָװ, פּאָלקאָװניק גאָרעלאָװ, קאַפּיטאַן באָטשקאָװסקי און די סאַפּיאָרן פונעם פּאָלקאָװניק באַרטשעװיץ.

די פאַרייניקונגען און טײלן, װעלכע האָבן זיך באַזונדערס אויסגעצייכנט אין די דאָזיקע שלאַכטן, זײַנען צוגעשטעלט צום באַצייכענען זיי מיט די נעמען „טשאָרטקאָװער", „גוסיאַטינער", „זאַלעשטשיקער", „פּראָסקוראָװער", „דניעסטערער", „קאַמענעץ־פּאָדאָלסקער", „ניקאָלײַעװער", „קאָלאָמײער" און צום באַלוינען מיט אָרדענס.

אין העסקעם מיט די באַפֿעלן האָט די הויפּטשטאָט מאָסקװע אין נאָמען פונעם היימלאַנד סאַלוטירט דעם העלדנמוטיקן מיליטער פונעם 2־טן אוקראַיִנישן פראָנט, װאָס האָט פאָרסירט דעם דניעסטער און איז אַרויסגעקומען צו אונדזער מלוכע־גרענעץ, — מיט 24 זאַלפן פון 324 האַרמאַטן. מיט 20 זאַלפן פון 224 האַרמאַטן זײַנען אָפּגעגעבן געװאָרן סאַלוטן לעקאָװעד דעם העלדנמוטיקן מיליטער פונעם 1־טן אוקראַיִנישן פראָנט, װאָס האָט דורכגעריסן די דײַטשישע שוץ אין באַצירק טאַרנאָפּאָל, פּראָסקוראָװ, לעקאָװעד דעם מיליטער פונעם זעלבן פראָנט, װאָס האָט אײַנגענומען די שטאָט קאַמענעץ־פּאָדאָלסק, לעקאָװעד דעם מיליטער פונעם 3־טן אוקראַיִנישן פראָנט, װאָס האָט אײַנגענומען די שטאָט ניקאָלײַעװ. מיט 12 זאַלפן פון 124 האַרמאַטן זײַנען אָפּגעגעבן געװאָרן סאַלוטן לעקאָװעד דעם העלדנמוטיקן מיליטער פונעם 1־טן אוקראַיִנישן פראָנט, װאָס האָט אײַנגענומען די שטאָט פּראָסקוראָװ, און לעקאָװעד דעם מיליטער פונעם זעלבן פראָנט, װאָס האָט אײַנגענומען די שטאָט קאָלאָמיִע.

אין די אַלע זעקס באַפֿעלן װערט אויסגעדריקט א דאַנק דעם גאַנצן מיליטער, װאָס האָט זיך באַטייליקט אין די אָנגערופֿענע שלאַכטן.

דעם טײַערן לעניניסט און אָנפֿירער פונעם אויבער־אָרגאַן פון דער סאָװעטן־מלוכע — מיכאַיִל איװאַנאָװיטש קאַלינין

טײַערער מיכאַיִל איװאַנאָװיטש!

דער צענטראַל־קאָמיטעט פון דער אַלפאַרבאַנדישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי (באָלשעװיקעס) און דער ראַט פון די פֿאָלקס־קאָמיסאַרן פונעם פאַרבאַנד ססר באַגריסן אײַך היינט, אינעם טאָג פונעם 25־יאָריקן יובילײ פון אײַער אומדערמידלעכער אַרבעט אַלס אָנפֿירער פונעם אויבער־אָרגאַן פון דער סאָװעטן־מלוכע.

מיט א פערטל יאָרהונדערט צוריק זײַט איר, לויט װלאַדימיר איליטש לענינס פאָרשלאָג, לויטן װילן פונעם סאָװעטישן פאָלק, געשטעלט געװאָרן אין שפּיץ פון דער סאָװעטן־רעפּובליק. אויף דעם דאָזיקן פּאָסטן זײַט איר געװען א טרײַער אויספֿירער פונעם װילן פון לענין—סטאַלינס פּאַרטיי. די גאַנצע טעטיקייט אײַערע האָט שטענדיק געדינט דער זאַך פון פאַרפעסטיקן דעם בונד צװישן די אַרבעטער, פּויערים און אינטעליגענץ פון אונדזער לאַנד און די פרײַנטשאַפֿט צװישן די פֿעלקער פונעם סאָװעטנפאַרבאַנד. דער פינף־און־צװאַנציק־יאָריקער יובילײ פון אײַער טעטיקייט אויפן פּאָסטן פון אָנפֿירער פונעם אויבער־אָרגאַן פון דער סאָװעטן־מלוכע איז צונויפֿגעפאַלן מיט די היסטאָרישע טעג, װען די רויטע אַרמײ האַלט אין די גרויסע ניצכוינעס איבער די דײַטשיש־פאַשיסטישע פאַרכאַפּערס. די דאָזיקע ניצכוינעס באַװײַזן באַשײַמפּערלעך די קראַפֿט און די אײַזנפעסטע מעכטיקייט פון אונדזער סאָװעטן־אָרדענונג, װאָס אין צו שאַפֿן און פאַרפעסטיקן זי האָט איר אָפּגעגעבן א פערטל יאָרהונדערט אײַנגעשטרענגטע מי. אײַער נאָכאַנאַנדיקע פינף־און־צװאַנציק־יאָריקע אָנפֿירונג מיטן אויבער־אָרגאַן פון דער סאָװעטן־מלוכע שפּיגלט אָפּ די קראַפֿט און שטאַנדהאַפֿטיקייט פון דער סאָװעטישער געזעלשאַפֿטלעכער אָרדענונג.

מיט אײַער איבערגעגעבנקייט דער פּאַרטיי פון לענין—סטאַלין און ענגסטער פאַרבינדונג מיט די ברייטע מאַסן אַרבעטנדיקע, מיט אײַער האַרציקייט און פּשוטקייט, מיט דער ביז גאָר רײַכער לעבנס־דערפֿאַרונג און באָלשעװיסטישער פּיקכעס האָט איר זיך דערװאָרבן די טיפֿע אַכטונג און די אויפֿריכטיקע ליבשאַפֿט פון אַלע פֿעלקער. אײַער נאָמען איז געװאָרן א סימבאָל פון מעסירעס־נעפעשדיקער דינען און גרענעצלאָזער איבערגעגעבנקייט די אינטערעסן פונעם היימלאַנד, פון זײַן װוילשטאַנד און אויפֿבלי.

פון גאַנצן האַרצן װינטשן מיר אײַך, טײַערער מיכאַיִל איװאַנאָװיטש, לאַנגע יאָרן געזונטקייט און כויכעס פאַר דער װײַטערדיקער פרוכטבאַרער אַרבעט אויפן פאַרן גליק פון די פֿעלקער פון אונדזער פאָטערלאַנד.

צענטראַל־קאָמיטעט פון דער אַלפאַרבאַנדישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי (באָלשעװיקעס)

ראַט פון די פֿאָלקס־קאָמיסאַרן פונעם פאַרבאַנד ססר

דעם פאָרזיצער פונעם פּרעזידיום פונעם אויבער־סאָװעט פון פאַרבאַנד סאָװעטישע סאָציאַליסטישע רעפּובליקן — דעם כאַװער קאַלינין מיכאַיִל איװאַנאָװיטש

טײַערער מיכאַיִל איװאַנאָװיטש!

דער פּרעזידיום פונעם אויבער־סאָװעט פונעם פאַרבאַנד סאָװעטישע סאָציאַליסטישע רעפּובליקן שיקט אײַך זײַן הייסן גרוס צום פינף־און־צװאַנציקסטן יאָרטאָג פונעם אויסקלײַבן אײַך אויפן פּאָסטן פון פאָרזיצער פונעם אַלרוסלענדישן צענטראַל אויספיר־קאָמיטעט פון די סאָװעטן.

אין משך פון פינף און צװאַנציק יאָר האָט איר מיט ערע און װירדע אײַנגעפֿילט די הויכע און פאַראַנטװאָרטלעכע פליכטן, װעלכע זײַנען אויף אײַך אַרויפֿגעלייגט געװאָרן, אַלס אָנפֿירער פון די העכסטע אָרגאַנען פון דער סאָװעטן־מאַכט — פון דער רוסלענדישער פעדעראַציע און פונעם פאַרבאַנד סאָװעטישע סאָציאַליסטישע רעפּובליקן. לענינס און סטאַלינס א נאָענטסטער מיטקעמפֿער, זײַט איר איינער פון די גרעסטע אָרגאַניזאַטאָרן און בויער פון דער סאָװעטן־מלוכע. אײַער גאַנצע טעטיקייט איז געװען געריכטעט צום פאַרשטאַרקן דעם בונד פון די אַרבעטער, פּויערים און אינטעליגענץ, צום פאַרפעסטיקן די פרײַנטשאַפֿט צװישן די פֿעלקער פון סאָװעטנפאַרבאַנד.

די שטענדיק־פעסטע טרײַשאַפֿט צו די פּרינציפּן פון דער לענין—סטאַלינישער טעאָריע, די ענגע און קעסיידערדיקע פאַרבינדונג מיט די ברייטסטע מאַסן אַרבעטער און פּויערים, דאָס עכטע װיסן זייערע נויטן און באַדערפֿענישן, — מיט דעם אַלעם האָט איר זיך דערװאָרבן די הייסע ליבשאַפֿט און אַכטונג פון אַלע פֿעלקער פונעם סאָװעטנפאַרבאַנד.

אין די טעג פון דער פאָטערלענדישער מלחמה, אין דער סיטואַציע פון שװערע נסיונות פאַר דער סאָװעטן־מלוכע [illegible] האָבן די שלאַכטן און קאָמאַנדירן פון דער רויטער אַרמײ, די אַרבעטער, קאָלװירטניקעס, אינטעליגענץ פון אונדזער לאַנד שטענדיק געפֿונען אין אײַך א קלוגן עצה־געבער, געשעפּט אין אײַערע װאַרעמע װערטער זיכערקייט אין אונדזער ניצחון.

און איצט, װען די זיגרײַכע רויטע אַרמײ, באַגײַסטערט און אָנגעפֿירט דורך דער גענאַלער סטראַטעגיע פונעם גרויסן סטאַלין, ברענגט צעשמעטערנדיקע מפּלות די האָרדעס פאַרפלוכטע סאָנים פון די פֿעלקער פונעם סאָװעטנפאַרבאַנד און דערנענטערט די שעה פונעם ענדגילטיקן ניצחון איבער די פאַשיסטישע פאַרכאַפּערס, מערקט אָפּ דער פּרעזידיום פונעם אויבער־סאָװעט פון ססר מיט באַפרידיקונג אײַער גרויסן בײַטראָג אין אָרגאַניזירן די צעשמעטערונג פונעם סוינע.

דער פּרעזידיום פונעם אויבער־סאָװעט פון ססר דריקט אויס די זיכערקייט, אַז אײַער גרויסע לעבנס־דערפֿאַרונג און ביז גאָר רײַכע פּראַקטיק פון מלוכישער טעטיקייט װעלן נאָך געבן קאָלאָסאַלע הילף [illegible] סאָװעטן־מלוכע.

דער פּרעזידיום פונעם אויבער־סאָװעט פונעם פאַרבאַנד סאָװעטישע סאָציאַליסטישע רעפּובליקן שיקט אײַך, טײַערער מיכאַיִל איװאַנאָװיטש, זײַנע װוּנטשן, איר זאָלט לאַנגע יאָרן זײַן געזונט, מונטער און שטאַרק, כדי װײַטער פרוכטבאַר דינען אונדזער גרויסן סאָװעטנפאַרבאַנד, ברענגענדיק גליק די פֿעלקער פון אונדזער היימלאַנד.

פּרעזידיום פונעם אויבער־סאָװעט פונעם פאַרבאַנד סאָװעטישע סאָציאַליסטישע רעפּובליקן.

פאָרזיצער פונעם פּרעזידיום פון אויבער־סאָװעט פון ססר העלד פון סאָציאַליסטישער אַרבעט מ. אי. קאַלינין

אוקאַז פון פּרעזידיום פון אויבער־סאָװעט פון ססר װעגן געבן דעם טיטל העלד פון סאָציאַליסטישער אַרבעט דעם כאַװער קאַלינין מ. אי.

פאַר די ביז גאָר גרויסע פאַרדינסטן אינעם בויען און פאַרפעסטיקן די סאָװעטן־מלוכע געבן דעם טיטל העלד פון סאָציאַליסטישער אַרבעט און באַטײלן מיט אָרדן לענינס און גאָלדענעם מעדאַל „סערפּ און האַמער" דעם כאַװער מיכאַיִל איװאַנאָװיטש קאַלינין, אינעם טאָג פונעם 25־יאָריקן יובילײ פון זײַן טעטיקייט אויפן פּאָסטן פון אָנפֿירער פונעם אויבער־אָרגאַן פון דער סאָװעטנמאַכט.

פאָרזיצער פון פּרעזידיום פון אויבער־סאָװעט פון ססר נ. שװערניק.

סעקרעטאַר פונעם פּרעזידיום פונעם אויבער־סאָװעט פון ססר א. גאָרקין.

מאָסקװע, קרעמל, 29 מאַרץ 1944 יאָר.

איבערן סאָװעטן־פאַרבאַנד

פאַרן טערמין אויסגעפֿילט דעם קװאַרטל־פּלאַן

— איינער פון די גרעסטע מאַשינען־זאַװאָדן פונעם לאַנד — דער אוראַל־מאַשזאַװאָד, — האָט אויסגעפֿילט דעם קװאַרטל־פּלאַן דעם 26־טן מאַרץ.

— אַלע אונטערנעמונגען פון דער לײַכטער אינדוסטריע אין מאָלאָטאָװער געגנט האָבן אויסגעפֿילט דעם קװאַרטל־פּלאַן פאַרן טערמין און געגעבן א היפּשע צאָל פּראָדוקציע איבערן פּלאַן. ביזן סוף קװאַרטל װעלן זיי געבן איבערן פּלאַן 46 טויזנט קאָמפּלעקטן געװאַנט, 5 טויזנט פּאָר שיך, 6 טויזנט קװאַדראַט־מעטער שויבן־גלאָז אאַז.

— די װעבער פון די איװאַנאָװער פאַבריקן האָבן אויסגעפֿילט דעם קװאַרטל־פּלאַן פאַרן טערמין. די װעבער פון דער פאַבריק אויף קיראָװס נאָמען האָבן זיך מיטגעטיילט געקומען צו געבן ביזן סוף פונעם קװאַרטל איבערן פּלאַן 1.800 טויזנט מעטער שטאָף, די װעבער פון דער „גרויסער איװאַנאָװער מאַנופאַקטור" — 500 טויזנט מעטער, פון דער „נײַער איװאַנאָװער מאַנופאַקטור" — 300 טויזנט מעטער.

— דער פּאַטראָנען־זאַװאָד אין דער שטאָט נ. (דירעקטאָר — כ' לאַװרעװ) האָט פאַרענדיקט זײַן [illegible]־פּלאַן פאַר מאַרץ דעם 27־טן מאַרץ.

אָנגעהויבן אַרבעטן די „דריטע דאָמנע" אין יענאַקיִעװאָ

דעם 27־טן מאַרץ האָט אין יענאַקיִעװאָ אָנגעהויבן אַרבעטן די דריטע דאָמנע. די אויפֿשטעלונגס־אַרבעט איז דורכגעפֿירט געװאָרן אין משך פון 3 כאָדאָשים און דערבײַ אײַנגעשטעלט מיט אייגענע קרעפֿטן, אינסטרוקציאָנען איז, אַז די דאָזיקע האָבן זיך בײַם דער עקספּלואַטאַציע געפּרוּװט אויפֿשטעלן איינעם פון די װערקשטעטן פונעם זאַװאָד — דעם װערקשטעל „500". זיי האָבן זיך אָפּגעגעבן 10 כאָדאָשים און געקענט זיך דערשלאָגן. די בריגאַדע סאָװעטישע פּאַטריאָטן, בעראָש מיטן טעכניקער טשערנאָגאָסקי, האָט אויפֿגעשטעלט די מאַשין אין משך פון צװיי װאָכן.

סטאַלינגראַדער בליומינג אויפֿגעשטעלט

די אַרבעטער פונעם סטאַלינגראַדער זאַװאָד „קראַסני אָקטיאַבער" האָבן באַצייכנט די גרויסע ניצכוינעס פון דער רויטער אַרמײ מיט אײַנגעבן א נײַ אַרבעט־פראָנט: עס איז אויפֿגעשטעלט געװאָרן דער בליומינג פונעם זאַװאָד, װעלכער האָט שוין אַרויסגעלאָזט די ערשטע פּאַרטיע װאַלץ.

די פֿעלד־אַרבעט אין די דאָרעם־רעפּובליקן

אין אַלע דאָרעמדיקע סאָװעטישע רעפּובליקן גייט די פֿעלד־אַרבעט אין פֿולן ברען. אין א ריי ראַיאָנען פון קאַזאַכסטאַן האָט מען שוין פאַרענדיקט דעם פאַרזיי פון צוקער־בוריקעס; עס האָבן זיך שוין באַװיזן די ערשטע שפּראָצונגען. אין טורקמעניסטאַן איז שוין אין א סך ערטער אויפֿגעגאַנגען דער בוימװאָל.

אייגענע ציפּלאַגערס אין אַזערבײַדזשאַן

דער באַקוער רעמאָנט־זאַװאָד פון ציפּלאַגערס (שאַריקאָפּאָדשיפּניקעס) האָט ביז איצט באַדינט אַלע טײלן פון דער רעפּובליק און אַנדערע אונטערנעמונגען מיט רעסטאַװרירטע ציפּלאַגערס. איצט האָט זיך דער זאַװאָד דערשלאָגן א גרויסן דערפֿאָלג: ער האָט אָנגעהויבן אַרויסלאָזן אייגענע נײַע ראָליקאָװע ציפּלאַגערס פון פאַרשיידענע סיסטעמען.

אויפֿגעשטעלט די ערשטע ריי פון כאַרקאָװער קאָקס־כימישן זאַװאָד

דעם 24־טן מאַרץ איז פאַרענדיקט געװאָרן די אויפֿשטעלונג פון דער ערשטער ריי פונעם כאַרקאָװער קאָקס־כימישן זאַװאָד. דער זאַװאָד האָט שוין געגעבן דעם ערשטן קאָקס און אין א פּאָר טעג אַרום הייבט ער אָן באַזאָרגן די כאַרקאָװער באַלייכטונג מיט גאַז.

III מיטינג פון די פאַרשטייער פונעם ייִדישן פאָלק

זונטיק דעם 2־טן אַפּריל, 4 אַזייגער בײַטאָג, װעט אין קאָלאָנען־זאַל פונעם פאַריינען־הויז פאָרקומען דער 3־טער מיטינג פון די פאַרשטייער פון ייִדישן פאָלק.

אינעם מיטינג װעלן זיך באַטייליקן העלדן פון סאָװעטנפאַרבאַנד, העלדן פון סאָציאַליסטישער אַרבעט, אַרבעטער פון אונטערנעמונגען און קאָלװירטישע פעלדער, פּאַרטיזאַנער, געזעלשאַפֿטלעכע טוער, פאַרשטייער פון ביראָבידזשאַן, װיסנשאַפֿטלער, שרײַבער און קינסטלער, און אויך א דעלעגאַציע פון סטאַלינגראַדער קינדער.

נאָכן מיטינג — א קאָנצערט.

דער מיטינג װעט טראַנסלירט װערן דורכן ראַדיאָ.

III פּלענום פון ייִדישן אַנטיפאַשיסטישן קאָמיטעט אין ססר

דינסטיק, דעם 4־טן אַפּריל 8 אַזייגער אין אָװנט װעט אין לאָקאַל פון ייִדישן אַנטיפאַשיסטישן קאָמיטעט זיך עפֿענען דער 3־טער פּלענום פונעם ייִדישן אַנטיפאַשיסטישן קאָמיטעט אין סאָװעטנפאַרבאַנד.

טאָג־אָרדענונג:

1) באַריכט װעגן דער טעטיקייט פון ייִדישן אַנטיפאַשיסטישן קאָמיטעט אין ססר און די נאָענטסטע אויפֿגאַבעס (שאַכנע עפּשטיין).

2) באַריכט פון דער דעלעגאַציע פון ייִדישן אַנטיפאַשיסטישן קאָמיטעט װעגן דער רײַזע קיין אַמעריקע, ענגלאַנד, קאַנאַדע און מעקסיקע (שלוימע מיכאָעלס און איציק פעפער).

3) אָרגאַניזאַציאָנעלע פראַגן.

ש. מיכאָעלס

דערוויזט דאָס, ברידער!

דעמ 2-טנ אַפּרעל וועט פאָרקומענ דער דריטער מיטינג פונ די פאָרשטײער פונעמ ייִדישנ פאָלק אונ נאָכ אימ — דער דריטער פּלענומ פונ ייִדישנ אַנטיפאַשיסטישנ קאָמיטעט אינ מאָסקווע. סײַ אויפנ מיטינג, סײַ אויפנ פּלענומ וועט ווידעראַמאָל הויכ קלינגענ דאָס קאָל פונ די סאָוועטישע ייִדנ מיטנ רופ צו די ייִדנ פונ גאָר דער וועלט — פאַרײניקנ אַלע קויכעס אינ קאַמפ פאַר דערשלאָגנ ביזנ סאָפ די דײַטשיש-פאַשיסטישע בעסטיע, פאַר אָפּמעקנ פונ דער ערד דעמ ווילדסטנ סוינע פונ דער מענטשהײַט — דעמ היטלעריזמ.

ווידער אונ ווידעראַמאָל וועט זיכ איבער גאָר דער וועלט הערנ דאָס קאָל פונ די העלדנ שלאַכטלײַט אויפנ פראָנט אונ פּאַרטיזאַנער אינעמ סוינעס הינטערלאַנד, — א קאָל, וואָס וועט וועקנ, מאָנענ, פאָדערנ אונ וואָרענענ די ייִדנ פונ ניו-יאָרק אונ שיקאַגאָ, פונ דעטראָיט אונ פילאַדעלפיע, פונ סאַנ-פראַנציסקאָ אונ לאָס-אַנדזשעלאָס, פונ מאָנטרעאַל אונ טאָראָנטאָ, פונ מעקסיקאָ-סיטי, פונ לאָנדאָנ, קובאַ, טעל-אַוויוו אונ יאָהאַנעסבורג: וואָס האָט איר געטאָנ, כדי צו דערלאַנגענ דעמ לעצטנ טויט-קלאַפּ אונ פאַרניכטנ די דײַטשישע חיה?! געדענקט, אַז אויב איר וועט ניט פאַרײניקנ אונ אָנשטרענגענ אַלע קויכעס צו פאַרניכטנ זי מיטעמ, וועט זי, אַט די חיה, אויפרעכנ אויכ אײַכ, ווי זי האָט פאַרצוקט אונ אויסגעזויגנ דאָס בלוט פונ הונדערטער טויזנטער פּאָליאַקנ, אוקראַינער, ווײַסרוסנ, רוסנ, ווי זי האָט מיט אירע בלוטדורשטיקע נעגל צעפליקט אונ אײַנגעשלונגענ 4 מיליאָנ ייִדנ אינ מיטעל-אײראָפּע אונ אינ די צײַטווײַליק אָקופּירטע סאָוועטישע ראַיאָנענ.

די טויטע זײַנענ טויט. זײ לאָזנ אָבער ניט צו רו די לעבנ געבליבענע. זײער אומזיסט אונ אומשולדיק פאַרגאָסנ בלוט שרײַט פונ די קבֿרים אַרויס, מאָנט, רופט, וואָרנט:

— די רעציכע לעבט נאָכ!

— די פאַשיסטישע חיה בלאָנקעט נאָכ אַרומ איבער דער באַרויטער אײראָפּע! זי שטשירעט נאָכ מיט די ציינ! זי בושעוועט איצט אינ אונגאַרנ, אינ רומעניע, ווי זי האָט געוואָגט געווילדעוועט אינ האָלאַנד אונ אינ דענעמאַרק!

— און זי גיט זיכ א קער — ווערט א בעסוילעמ, פלאַקערנ שרײַפעס, שפּריצט זיכ כורבנ אונ פאַרלענדונג.

אינ דער טויט-שטומער שטילקײט פונ געטאָ, אינ די גסיסע-קראַמפּנ פונ אונדזערע אומגעקומענע ברידער אונ שוועסטער, אינעמ שטוינענדיקנ גרויל אינ די אײַגעלעכ פונ אונדזערע פאַרטומלטע קינדער האָט ישׂראל געמאָנט, ווי א פונק פונ האָפענונג, ווי א טרײסט אַפּ רעטונג אונ נקמה, א גרויס געפיל. דאָס דאָזיקע געפיל הײסט — אײניקײט!

ניט אומזיסט האָט די אומלעגאַלע צײַטונג פונ וואַרשעווער געטאָ געהײסנ „אײניקײט“. ניט אומזיסט זײַנענ ייִדנ אינ ווילנער געטאָ געגאַנגענ אינ אויפשטאַנד מיטנ שלאַכט-רוף — אײניקײט.

דאָס איז ניט קײנ פּוסטע פראַזע, ניט קײנ אַבסטראַקטע [illegible].

אײניקײט באַדײַט — מיט פאַרײניקטע קויכעס שלאָגנ, פאַריאָגנ אונ אָפּווישנ פונ דער ערד די פאַשיסטישע מאַגיפע. אײניקײט באַדײַט — נקמה: נקמה מיט געווער אינ די הענט, נקמה מיט [illegible] שפּיצנ אַלע די, וואָס שטײענ ביז די קנעכל אינ בלוט אונ שלאָגנ אונ פאַרניכטנ דעמ סוינע.

אײניקײט באַדײַט — פרײַנטשאַפט פונ אַלע פעלקער, פאַרבינדונג מיט די אַלע קויכעס, וואָס טויגנ, ראַטנ אויס אונ רײניקנ אָפּ די וועלט פונ דער פאַשיסטישער צאָרעס.

בײַ אונדז, אינ אונדזער סאָוועטישנ הײמלאַנד, איז אָט די פעלקער-פרײַנטשאַפט, אָט די פאָלקס-אײניקײט דאָס אויסגעפרוּווטע מעכטיקע געווער פונ דער גענאַלער לענינ-סטאַלינישער נאַציאָנאַלער פּאָליטיק.

מיט דעמ דאָזיקנ געווער האָט איצט אָט די העלדישע רויטע אַרמײ אירע רומפולע ניצחונות אונ באַנעמ, צעשמעטערט אונ פאַרטרײַבט פונ דער סאָוועטישער ערד די היטלערישע האָרדעס, וועלכע האָבנ אויף אײביק באַדעקט מיט שאַנד דאָס דײַטשישע פאָלק!

אונ מיר פאָדערנ, אַז צו דער דאָזיקער קאַמפ-אײניקײט אונדזערע ברידער אינ אַמעריקע אונ ענגלאַנד, אינ פּאַלעסטינע אונ דרום-אַפריקע, אינ מעקסיקע, קובע אונ קאַנאַדע.

אונדזערע באַבאָטימ פלעגנ זאָגנ:

— אַכ לעצאָרע יִוואַלעד! — א ברודער אַפּ צו העלפנ אינ אומגליק ווערט געבוירנ.

קאָרגע דרײַ יאָר גײט איבער אונדזער פאָלק די געפאַר פונ אויסטויט!

צי זײַט איר ברידער אינ דער, צײַט פונ דער צאָרע?!

איז דערווײַזט דאָס, ברידער!

שאַכנע עפּשטײנ

דריטער מיטינג, דריטער פּלענומ

אינ פרײַדיקע טעג פאַרזאַמלענ זיכ אינ אונדזער רומפולער הויפּטשטאָט די פאָרשטײער פונ ייִדישנ פאָלק אַפּ זײער דריטנ מיטינג, כדי נאָכ מער פאַרפעסטיקנ די אײניקײט פונ די ייִדישע פאָלקס-מאַסנ אינ גאָר דער וועלט אינ דעמ לעצטנ אַנטשײדנדיקנ קאַמפ קעגנ פאַשיזמ.

די אַנופהערלעכע היסטאָרישע ניצחונות פונ דער רויטער אַרמײ, וואָס איז שוינ אַרויס אַפּ דער מעלוכע-גרענעצ פונ ססר, דערנענטערנ מיט שנעלע טריט דעמ טאָג פונ ענדגילטיקנ ניצחונ איבערנ פאַשיזמ. ס'ווענדט זיכ פונ די פרײַהײט-ליבנדיקע פעלקער אינ אַלע לענדער, פאַרגלעכ אויכ פונ די ייִדנ, אַז דער טאָג פונ ניצחונ זאָל ניט לאָזנ אַפּ זיכ נאָכ לענגער וואַרטנ. די רויטע אַרמײ טראָגט נאָכ אַלצ אַפּ זיכ די הויפּט-לאַסט אינ קאַמפ פאַר באַפרײַענ די מענטשהײַט פונ פאַשיזמ. מע מוז אומעטומ אָנשטרענגענ אַלע קויכעס, אַז די היסטאָרישע באַשלוסנ פונ די פירער פונ די דרײַ מעכטיקסטע מעלוכעס אַפּ די קאָנפערענצנ אינ מאָסקווע אונ טעהעראַנ זאָלנ וואָס גיכער דורכגעפירט ווערנ אינ לעבנ.

דאָס ייִדישע פאָלק האָט זײַנ חשבונ מיטנ פאַשיזמ. עס מוז דעמ חשבונ צושטעלנ אַפּ פולסטנ. פאַר אַלצ, פאַר יעדנ טראָפּנ פאַרגאָסנ בלוט מוזנ די היטלערישע מערדערס באַצאָלנ מיט זײערע קעפּ.

די סאָוועטישע ייִדנ, צוגלײַכ מיט אַלע סאָוועטישע פעלקער, בעראָש מיטנ גרויסנ רוסישנ פאָלק, אונטער דער אָנפירונג פונ דעמ באַליבטנ פירער אונ לערער, דעמ מאַרשאַל פונ סאָוועטנפאַרבאַנד כאַווער סטאַלינ, זײַנענ [illegible] אינ דער פּאַטריאָטישער מלחמה [illegible] אַזױפיל מוט, גבֿורה, שרעקלאָזיקײט, פאַראַכטונג צומ טויט, אַז זײ באַגײַסטערנ די ייִדישע פאָלקס-מאַסנ אינ אַלע לענדער צומ קאַמפ קעגנ פאַשיזמ. די העלדנ פונ דעמ פאַראָיאָריקנ אויפשטאַנד אינ דער וואַרשעווער געטאָ, וואָס זײַנענ אַזוי טראַגיש אומגעקומענ אינ ניט-גלײַכנ קאַמפ, זײַנענ א בײַשפּיל דערפונ, ווי אומגעהײער איז די ווירקונג פונ דער רויטער אַרמײ אַפּ אַלע פרײַהײט-ליבנדיקע מענטשנ, אָנ אונטערשייד פונ נאַציאָנאַליטעט.

דער רופ פונ אונדזערע פאָריקע צוויי מיטינגענ האָט געפונענ דעמ טיפסטנ אָפּקלאַנג צווישנ די ייִדישע פאָלקס-מאַסנ אינ גאָר דער וועלט. די אײניקײט פונ די ייִדנ אינ קאַמפ קעגנ דעמ בלוטיקסטנ סוינע פונ דער מענטשהײַט, דעמ אויסוואָרפ פונ אונדזער פאָלק איז געוואָרנ אַלצ שטאַרקער, ניט געקוקט אַפּ אַלע מניעות. זי האָט נאָכ אָבער ניט דערגרײכט יענע שטופע, ווענ קײנ שום מניעות קאָננ איר ניט שטײנ אינ וועג.

צו אָט דער פולסטער, אַנטשלאָסנסטער אײניקײט פונ די ייִדנ אינ גאָר דער וועלט וועט רופנ דער דריטער מיטינג פונ די פאָרשטײער פונ ייִדישנ פאָלק אינ דעמ איצטיקנ אַנטשײדנדיקנ מאָמענט אינ דער געשיכטע פונ אונדזער לאַנד, פונ דער גאַנצער מענטשהײַט, אינ דער געשיכטע פונ אונדזער פאָלק. די רויטע אַרמײ צערט אויס אַלצ מער די קויכעס פונ סוינע, טרײַבט אימ אַלצ ווײַטער אַפּ מערעוו. ער, דער סוינע, איז נאָכ אָבער ניט דערשלאָגנ. דערצו פאָדערט זיכ די אָנשטרענגונג פונ אַלע קויכעס פונ אַלע פרײַהײט-ליבנדיקע פעלקער. די ייִדנ, וואָס האָבנ נאָכ קײנמאָל ניט געהאַט קעגנ זיכ אַזאַ צורער, ווי היטלער מיט זײַנ באַנדע, מוזנ אויספילנ זײער כויוו ביזנ סאָפ. דאָס איז דער געבאָט פונ דער שעה!

אינ גײַסט פונ דריטנ מיטינג פונ די פאָרשטײער פונ ייִדישנ פאָלק וועט דורכגײנ די אַרבעט פונ דריטנ פּלענומ פונעמ ייִדישנ אַנטיפאַשיסטישנ קאָמיטעט אינ סאָוועטנפאַרבאַנד.

זינט פאַרנעמ פונ צווײטנ פּלענומ איז די ווירקונג פונ ייִדישנ אַנטיפאַשיסטישנ קאָמיטעט, אַדאַנק די ניצחונות פונ דער רויטער אַרמײ, אַלצ געשטיגנ. ס'האָט זיכ שטאַרק פאַרצווײַגט זײַנ טעטיקײט אינ פראַגע פונ אינפאָרמירנ די ייִדישע פאָלקס-מאַסנ אינ אויסלאַנד מיטנ אַלזײַטיקנ לעבנ אינ סאָוועטנפאַרבאַנד, מיטנ העלדישנ קאַמפ פונ די סאָוועטישע פעלקער קעגנ די פאַשיסטישע פאַרכאַפּערס, מיט דעמ אָנטײל פונ די סאָוועטישע [illegible] אויסגעוואַקסנ אויכ האָבנ זיכ פאַרפעסטיקט זײַנע פאַרבינדונגענ מיט די וויכטיקסטע ייִדישע געזעלשאַפטלעכע אָרגאַניזאַציעס אינ אויסלאַנד, וואָס אַקטיוויזירנ זיכ אַלצ מער אונ שפּילנ אַנ אָנגעזעענע ראָליע אינ דער סאָלידאַרישקײט-באַוועגונג מיטנ סאָוועטנפאַרבאַנד. וואָס נענטער ס'ווערט דער טאָג פונ ניצחונ איבערנ פאַשיזמ אונטער די צעשמעטערנדיקע קלעפּ פונ דער רויטער אַרמײ, אַלצ גרעסער ווערט די ווירקונג פונ אונדזער קאָמיטעט אינ צעמענטירנ די ייִדישע פאָלקס-מאַסנ פאַרנ קאַמפ קעגנ פאַשיזמ, דערמיט ווערט אַלצ גרעסער אויכ די פאַראַנטוואָרטלעכקײט זײַנע.

צוזאַמענ מיטנ געוויסנ באַריכט וועגנ דער אָפּגעטאָנענער אַרבעט פונ קאָמיטעט וועט דער פּלענומ זיכ אויכ גענוי באַקאַנענ מיט די אויפטוענ פונ אונדזערע דעלעגאַטנ, די כאַווײרימ מיכאָעלס אונ פעפער, בעשאַס זײער רײַזע איבער די פאַרײניקטע שטאַטנ פונ אַמעריקע, קאַנאַדע, מעקסיקע אונ גרויסבריטאַניע. די רײַזע פונ אונדזערע דעלעגאַטנ איז א ווענדפונקט אינ דער טעטיקײט פונ קאָמיטעט, דאַרפ צו איר אונטערגעפירט ווערנ א געהעריקער סאַכאַקל.

אונדזער לאַנד מיט זײַנ מוסטערהאַפטער פעלקער-פרײַנטשאַפט איז דער לעבעדיקער פורעמ פונ פרײַהײט פאַר דער גאַנצער מענטשהײַט. אינ די שלאַכטנ, וואָס אונדזער העלדישע רויטע אַרמײ פירט אָנ מיט אַזאַ דערפאָלג אַפּ אַלע פראָנטנ, ווערט געלײזט דער גורל פונ אַלע פעלקער, בעתּוכ אויכ דער גורל פונ ייִדישנ פאָלק.

דער דריטער פּלענומ וועט דאַרפנ נאָכ מער אויסברייטערנ אונ פאַרטיפערנ די טעטיקײט פונ אונדזער קאָמיטעט אינ אײנקלאַנג מיט די ליכטיקע פּערספּעקטיוונ, וואָס די ניצחונות פונ דער רויטער אַרמײ עפענענ פאַר אַלע פעלקער פונ אונדזער לאַנד, פונ גאָר דער וועלט, פאַר די ייִדישע פאָלקס-מאַסנ, ווו זײ זאָלנ זיכ ניט געפינענ.

ער וועט זיכ א מעשׂה אָנטאָנ!

איציק פעפער

אינ וואָס גײט דאָ?

לאָמיר מאַכנ גלײַכ אונטערשטרײַכנ — אינ וואָס גײט דאָ. עס גײט אינ אײניקײט. דאָס איז א וואָרט, וואָס האָט אַרויסגערופנ א גאַנצ היפּשע ליטעראַטור סײַ בײַ אונדז, סײַ אינ אויסלאַנד. אַלע אונדזערע מיטינגענ האָבנ זיכ אָנגעהויבנ מיט די ווערטער: „ברידער ייִדנ פונ גאָר דער וועלט!“ אַלע אונדזערע ווענדונגענ זײַנענ דורכגעוועבט מיט אײנ ריכט-שנור: אײניקײט. מיר זײַנענ דורכגעגאַנגענ דעמ 26-יאָריקנ סאָוועטישנ [illegible] אונ מיר ווײסנ, אַז סײַ אינ דער צײַט פונ בויונג, סײַ אינ דער צײַט פונ געפאַר איז אײניקײט פונ פאָלק דער יסוד אונ די גאַראַנטיע פאַרנ ניצחונ. די אײניקײט פונ אונדזערע פעלקער אינ דער פּאַטריאָטישער מלחמה האָט זיכ אַרויסגעוויזנ פאַרנ שטאַרקסטנ געווער אינ די שלאַכטנ קעגנ די היטלערישע האָרדעס. אָנ דעמ דאָזיקנ געווער, אָנ דעמ דאָזיקנ הויפּט-מאָטאָר וואָלטנ די מאָטאָרנ פונ די סטאַליקע טאַנקענ אונ אַעראָפּלאַנענ ניט פאַרמאָגנ קײנ צענטל קראַפט, וואָס זײ פאַרמאָגנ איצט. אָט פאַרוואָס מיר היטנ די אײניקײט, ווי דעמ שוואַרצאַפּל פונ אויג. אונדזער אײניקײט האָבנ מיר אינ משעכ פונ לאַנגע יאָרנ געשליפנ אינ קאַמפ קעגנ די גרויזאַמע סאָנים. אונדזער אײניקײט האָבנ מיר געקאָוועט אינעמ פײַער פונ דער פּאַטריאָטישער מלחמה. אונדזער אײניקײט האָבנ מיר געבאַוועט אונטער דער זונ פונ דער סטאַלינישער קאָנסטיטוציע. דאָס איז די מאָראַליש-פּאָליטישע אײניקײט פונ די סאָוועטישע ייִדנ.

איצט איז אונדזער רופ צו אײניקײט געוואָרנ אײנער פונ די פּאָפּולערסטע רופנ אומעטומ, ווו עס וווינענ אונדזערע ברידער אינ שוועסטער. ניט אַלע אָבער פאַרשטײענ נאָכ דעמ טאָכ פונ אָט דעמ געווײנלעכנ וואָרט, וואָס רופט אַפילע אַרויס בײַ אײניקע קאַפּריזע לינגוויסטנ א ווידערגעפיל צוליב דעמ, וואָס עס איז ניט אַזוי וווילקלינגעוודיק. אינ דעמ באַשטײט, אַזוי געזאָגט, די פאָרמאַליסטישע טענע צו „אײניקײט“. נאָר מיט די לינגוויסטנ וועלנ מיר זיכ ווי-עס-איז צונויפרײדנ. ערגער איז מיט די, וואָס פאַרקריפּלענ דעמ פּאָליטישנ אינהאַלט פונ אײניקײט. אונ דאָ האָבנ מיר צו טאָנ מיט דרײַ קאַטעגאָריעס. פאַר דער ערשטער קאַטעגאָריע איז אײניקײט א סינ „לאָמיר אַלע אינײנעמ, אינײנעמ“, ניט רעזאָנירנדיק, וואָס „לאָמיר אַלע אינײנעמ“. דערבײַ האַלט די „לאָמיר אַלע אינײנעמ“-קאַטעגאָריע, אַז אײניקײט איז מאַקע א גרויסער אויפטו, זײ פאַרגעסנ אָבער, אָדער זײ ווילנ ניט געדענקענ, אַז עס רעדט זיכ וועגנ אַנטיפאַשיסטישער אײניקײט. מיר, די סאָוועטישע ייִדנ, גײענ אַרויס פונ דער האַנאָכע, אַז אַלע ייִדנ פונ גאָר דער וועלט, ניט געקוקט אַפּ די פּאָליטישע מײנונגס-פאַרשײדנהײַטנ, דאַרפנ זיכ פאַרײניקנ אינ קאַמפ קעגנ דעמ נאַציזמ. אונ די טעאָרעטיקער אונ פּראַקטיקער פונ דער אויבנ דערמאָנטער קאַטעגאָריע האַלטנ, אַז אײניקײט איז דער פּסק-דינ פונ נומילאַסטיק אונ דעריבער קאָננ זײ אָנהער אַרײַנשפּאַרנ אַלע זײערע פּאָליטישע פּלענער. דאָס ברענגט צו נאַרגיט. זײַענדיק אינ א גאַנצער רײ לענדער, האָבנ מיר געזענ די פאָרשטײער פונ דער אויבנ דערמאָנטער קאַטעגאָריע בײַ דער אַרבעט. פאַרזאַמלט בײַ אײנ טיש אונ אונטער אײנ דאַכ, האָט יעדערער גערעדט וועגנ די אינטערעסנ פונ זײַנ קלײַזל אונ ניט וועגנ דעמ גורל פונ פאָלק. צעגאַנגענ איז מענ זיכ ווי גוטע פרײַנד, וואָס האָבנ שוינ אײַנגעשטעלט אײניקײט צווישנ זיכ, נאָר דער קאַמפ קעגנ פאַשיזמ האָט נאַרגיט געוואונענ פונ אָט דער אײניקײט.

די פאָרשטײער פונ דער צווײטער קאַטעגאָריע האַלטנ אויכ פונ אײניקײט. זײ וואָלטנ גאָר געוואָלט אויסשליסנ דעמ סאָוועטנפאַרבאַנד פונ אָט דער אײניקײט אונ מאַכנ: „שאַ בעמ פאַר-זיכ“. זײ וואָלטנ אַפילע גרײַט געווענ אָנצושרײַבנ א פּאָר אַרטיקלענ וועגנ דער נייטיקײט פונ אַנטיפאַשיסטישער אײניקײט (כדי ניט „רײַצנ די גענדז“) אונ איבערלאָזנ זיכ אַזוי-אַרומ א מעגלעכקײט צו אײניקנ זיכ מיט די סאָנים פונ אונדזער פאָלק.

קלאָר, אַז די עמעסע אַנטיפאַשיסטישע אײניקײט קאָנ אײַנגעשטעלט ווערנ בלויז דאַנ, ווענ די דאָזיקע צווײטע קאַטעגאָריע וועט באַזײַטיקט ווערנ. זי ווערט שוינ באַזײַטיקט. וואָס שטאַרקער עס ווערט דער אָנגריפ פונ אונדזער רומפולער רויטער אַרמײ, אַלצ שיטערער ווערנ די רײענ פונ אָט דער גרופּע, אינ וועלכע ס'האָט זיכ אײַנגעשלאָסנ אַלדאָס העמ-לעבע, אינ שפּיצ מיטנ „פאָרווערטס“. זײ קאָננ ניט פאַרדײַענ ניט בלויז דעמ אַנטיפאַשיסטישנ פראָנט אינ אויסלאַנד, זײ אַרט אויכ זײער שטאַרק די אַנטיפאַשיסטישע אײניקײט פונ די ייִדישע מאַסנ בײַ אונדז אינ לאַנד. דעריבער האַלטנ זײ אינ אײנ אויסטראַכטנ פאַרשײדענע באָבע-מעסעס וועגנ כילוקי-דײעס צווישנ די סאָוועטישע ייִדנ, וואָס דערגײענ אַפילע ביז „צוזאַמענשטויסנ“. ערשט ניט לאַנג האָט דער „פאָרווערטס“ געמאָלדנ וועגנ דעמ, אַז אונדזער העלד פונ סאָוועטנפאַרבאַנד יאַנקעוו קרײזער (לויט זײער נוסעכ קרײַזלער) איז ניט צופרידנ מיטנ ייִדישנ אַנטיפאַשיסטישנ קאָמיטעט (אַזוי האָט ער געמאָלדנ אינ אַנ אינטערוויו! אַװ, די אינטערוויוס!). קרײזער האָט זיכ קלוימערשט געשטעלט אינ דער שפּיצ פונ א גאַנצנ באַויל אונ האָט זיכ פאַראָקשנט, מע זאָל טײַטשנ אומטאָר באַזײַטיקנ מיכאָעלסנ אונ פעפערנ, ווײַל... „זײ רײדנ זיכ מיטנ וועלט-ייִדנטומ“, אָדער, ריכטיקער געזאָגט: דערפאַר, וואָס זײ מאַכנ אויסצודרײַענ דעמ „פאָרווערטס“. אונ נאָכ פאָדערט יאַנקעוו קרײזער: מע זאָל אויסקשטעלנ א נײַע אָנפירונג פונ קאָמיטעט (אַזוי, הײסט עס, ווײַל דער „פאָרווערטס“), אַנ אָנפירונג, וואָס זאָל אײַנשטעלנ פאַרבינדונגענ מיט אַלע ייִדנ פונ דער וועלט, דה. אויכ מיטנ „פאָרווערטס“. די אויוועראַבאָטלכקײטעס פונ דער צווײטער קאַטעגאָריע האָבנ שוינ געענדיקט ניט, מיט וואָס צו שפּײַזנ זײערע לײענער, מאָביליזירט מענ די קאַפּצאַנישע פאַנטאַזיע אונ מע באַקט באָבע-מעסעס. כדי צו שטערנ דער אײניקײט צווישנ די ייִדישע מאַסנ אינ אויסלאַנד, שאַפט מענ שונד-געשיכטעס וועגנ דעמ, אַז בײַ אונדז איז נאָכ ווײַט פונ אײניקײט. דאָ דערזעט מענ אָבער גלײַכ זײערע לאַנגע צינגער אונ קורצע הענט.

די דריטע קאַטעגאָריע באַשטײט פונ אונטערבאָטקערס. דאָס הײסט, לעמאָשל, אַז הענ אײנע פונ די ערשטע צוויי קאַטעגאָריעס לאָזנ אַרויס א „סענסײשנ“, באַטקעט מענ צו. מ'איז עפּשער אָפּט ניט אײַנגעשטימט מאַסקימ, נאָר די קראַפט פונ סענסאַציע פונ אײנ זײַט, אונ דער שוואַכער אידײַישער רוקנבײנ, פונ דער צווײטער, — ברענגענ צו נאָכמאַכערײַ. אַזוי האַנדלענ פונ צײַט צו צײַט אײניקע מיטאַרבעטער פונ פּאַלעסטינער „האַבאָקער“ אונ פונ ניו-יאָרקער „מאָרגנזשורנאַל“. אַזוי האָבנ זײ אויכ געהאַנדלט מיט דעמ ניט-געשטויגענע-ניט-געפלויגענע אינטערוויו פונ יאַנקעוו קרײזער.

צומ גרויסנ גליק, האָט קײנ אײנע פונ די דאָזיקע קאַטעגאָריעס קײנ אָנלענ ניט אינ די פאָלקס-שיכטנ.

אַנטיפאַשיסטישע אײניקײט פאָדערט פונ אַלע זײַנ אונ פונ יעדנ ייִדנ פונ ייִדישנ פאָלק צו טאָנ אַלצ אַפּ צו דערנענטערנ דעמ טאָג פונ ניצחונ. דאָס קאָנ דערגרײכט ווערנ ניט נאָר מיט קײנ ווערטער (ווערטער זײַנענ אויכ וויכטיק). דערױקער זײַנענ מעשׂים. דאָס איז דער אַלעפבײז פונ אַנטיפאַשיסטישער אײניקײט.

אַפּ אונדזערע מיטינגענ האָבנ מיר קלאָר פאָרמולירט אינ וואָס גײט דאָ. די סאָוועטישע ייִדנ טײַלנ ניט זײערע אַקציעס אַפּ ווערטער אונ מעשׂים. ווערט אינ טאַט זײַנענ געקניפּט אונ געבונדנ. אַזוי האָבנ אונדז געלערנט לענינ אונ סטאַלינ.

אונ אינ דעמ גײט דאָס מאַקע: אײניקײט ניט צוליב פאָרמעלער אײניקײט, נאָר צוליב אַקטיוו, מאָמענטלעכנ, אַנטיפאַשיסטישנ קאַמפ קעגנ די היטלערישע מענוואַלימ, אײַנשליסנדיק זײערע ייִדישע מעשאַרסימ.

סאָוועטישע אוקראַינע

דאָס אוקראַינישע פאָלק האָט מיט גרענעצלאָזער מעסירעסנעפעש אונ העלדישקײט געקעמפט פאַר דער באַפרײַונג פונעמ סאָוועטישנ הײמלאַנד, זײַט בײַ זײַט מיט די זינ אונ טעכטער פונ אַלע פעלקער פונ ססר.

אַפּ דער ניט לאַנג פאָרגעקומענער סעסיע פונעמ אויבער-סאָוועט פונ ססר האָט דער פאָרזיצער פונעמ אוקראַינישנ ראַטפאָלקאָמ כ' כרושטשאָוו געבראַכט זײער אינטערעסאַנטע דאַטנ — ווי ער האָט אָנגעוויזנ — ניט קײנ פולע, יעדיעס וועגנ דעמ נאַציאָנאַלנ באַשטאַנד פונ די העלדנ פונעמ סאָוועטנפאַרבאַנד אַפּנ 1-טנ אוקראַינישנ פראָנט. צווישנ זײ איז פאַראַנ: רוסנ — 586, אוקראַינער — 146, ווײַסרוסנ — 18, טאָטערנ — 15, ייִדנ — 11, מאָרדווינער — 7, אוזבעקנ — 6, קאַזאַכנ — 6, גרוזינער — 5. צווישנ די העלדנ זײַנענ פאַראַנ אויכ טשוואַשנ, באַשקירנ, מאַריער, אַזערבײַדזשאַנער, פּאָליאַקנ, קירגיזנ, טאַדזשיקנ אאַוו.

דער קאַמפ קעגנ די פאַשיסטישע פאַרכאַפּערס, פאַר דער באַפרײַונג פונ אוקראַינע, איז געגאַנגענ אונ גײט ניט נאָר אַפּ די פראָנטנ. אינ די אָקופּירטע ראַיאָנענ איז ברײט זיכ פאַנאַנדערגעוואַקסנ די פּאַרטיזאַנישע באַוועגונג. בלויז לויט די ידיעות פונעמ אוקראַינישנ פּאַרטיזאַנישנ שטאַב, האָבנ די פּאַרטיזאַנער אינ אוקראַינע ביזנ 15-טנ פעברואַר 1944 יאָר אויסגעראָטנ העכער 175 טויזנט דײַטשישע סאָלדאַטנ אונ אָפיצערנ, פאַרניכטעט 2.331 עשעלאָנענ, 2.230 לאָקאָמאָטיוונ, 21 פאַנצערצוגנ, 24.121 וואַגאָנעס, 64 אַעראָפּלאַנענ, 527 טאַנקענ אונ פאַנצער-מאַשינעס, 30 טײַכ-שיפנ, אויפגעריסנ 792 בריקנ.

דער קאַמפ פונ די אוקראַינישע פּאַרטיזאַנער האָט א סאַכ מיטגעהאָלפנ דער רויטער אַרמײ צו באַפרײַענ אוקראַינע פונ די דײַטשיש-פאַשיסטישע באַנדיטנ. 10.029 אוקראַינישע פּאַרטיזאַנער זײַנענ פאַר זײער העלדישקײט באַלוינט געוואָרנ מיט אָרדענס אונ מעדאַלנ, 21 האָבנ באַקומענ דעמ טיטל העלד פונ סאָוועטנפאַרבאַנד, אונ צוויי פונ זײ: די כאַווײרימ סידאָר קאָוופּאַק אונ אַלעקסײ פיאָדאָראָוו זײַנענ צוויי מאָל באַערט געוואָרנ מיט דעמ דאָזיקנ הויכנ טיטל.

מוירעדיק זײַנענ די פאַרברעכנס אונ מעדערײַענ, וואָס די דײַטשיש-פאַשיסטישע אויסוואָרפנ זײַנענ באַגאַנגענ אינ אוקראַינע.

„עס איז שווער מיט ווערטער איבערצוגעבנ אַלע לײדנ אונ יעסורימ, וואָס אונדזערע מענטשנ זײַנענ אויסגעשטאַנענ בײַמ דער דײַטשישער אָקופּאַציע“, — האָט געזאָגט כ' כרושטשאָוו. — „טײַכנ בלוט האָבנ זיכ גענאָסנ איבערנ לאַנד. לויט היטלערס דירעקטע אָנווײַזונגענ, האָבנ די דײַטשישע מערדער אויסגעראָטנ הונדערטער טויזנטער סאָוועטישע בירגער. בלויז אינ קיעוו אַלײנ האָבנ די דײַטשישע אויסוואָרפנ בײַ 200 טויזנט מענטשנ. אינ באַבי-יאַר איז צעשאָסנ געוואָרנ בײַ 70 טויזנט זקײנימ, פרויענ, קינדער. אינ כאַרקאָוו זײַנענ אומגעבראַכט געוואָרנ אינ גאַז-אויטאָס אונ צעשאָסנ געוואָרנ העכער 30 טויזנט מענטשנ. אינ דניעפּראָפּעטראָווסק איז אויסגעראָטנ געוואָרנ העכער 29 טויזנט שטאָט-אײַנוווינער אונ, אַכוץ דעמ, איז צעשאָסנ געוואָרנ העכער 30 טויזנט סאָוועטישע בירגער, וואָס זײַנענ צונויפגעטריבנ געוואָרנ אינ לאַגערנ פאַר קריגס-געפאַנגענע.

אינ סטאַלינער געגנט האָבנ די דײַטשנ פאַרפײַניקט, אויפגעהאַנגענ, צעשאָסנ, לעבעדיקערהײט אַרײַנגעוואָרפנ אינ די שאַכטעס אונ פאַרניכטעט אינ ספּעציעלע גאַז-אויטאָס העכער 200 טויזנט אומשולדיקע סאָוועטישע בירגער, צווישנ זײ פרויענ, קינדער אונ זקײנימ.

„עס איז ניטאָ קײנ אײנ שטאָט, קײנ אײנ דאָרף, ווו די היטלעריסטישע בלוטזויגערס זאָלנ ניט האָבנ באַגאַנגענ זײערע שוידערלעכע פאַרברעכנס“, — האָט דערצײלט כ' כרושטשאָוו.

הונדערטער טויזנטער מענטשנ זײַנענ פאַרטריבנ געוואָרנ אַפּ קאַטאָרגע קײנ דײַטשלאַנד.

די דײַטשיש-פאַשיסטישע אָקופּאַנטנ האָבנ כאָרעוו געמאַכט טויזנטער שול-געבײַדעס, ביבליאָטעקנ, טעאַטערס אונ פאַרשײדענע אַנדערע קולטור-אינסטיטוציעס, צעראַבירט אונ צעגאַנוועט קאָלאָסאַלע רײַכטימער, רויבירט היסטאָרישע דענקמעלער.

איצט, מיט דער באַפרײַונג פונ דער סאָוועטישער אוקראַינע, שטײט פאַר א קאָלאָסאַלע אַרבעט אויפצושטעלנ די ווירטשאַפט אינעמ לאַנד, אויפצובויענ צוריק די קולטור-אינסטיטוציעס.

אינ דער ערשטער רײ שטײט די אויפגאַבע אויפצושטעלנ די אינדוסטריע. לויטנ באַשלוס פונעמ מעלוכישנ שוצ-קאָמיטעט, דאַרפנ אינ 1944 יאָר אינעמ אוקראַינישנ דאָנבאַס אויפגעשטעלט ווערנ 94 גרונט-שאַכטעס, וואָס האָבנ ביז דער מלחמה געגעבנ 62 טויזנט טאָנ קוילנ א מעת-לעת. די דאָנבאַסער קוילנ-גרעבער האָבנ גענומענ אַפּ זיכ אויפצושטעלנ איבערנ פּלאַנ נאָכ 25 שאַכטעס, וואָס זײער מעגלעכער אַרויסבאַקומ האָט פאַר דער מלחמה באַטראָפנ 13.250 טאָנ א טאָג.

אינ משעכ פונ די פאַרגאַנגענע 6—5 כאָדאָשימ זײַנענ שוינ אויפגעשטעלט אונ אָפּגעבויט אויסגעבויט 460 קלײנע שאַכטעס אונ 17 גרונט-שאַכטעס, וואָס גיבנ שוינ העכער 31 טויזנט טאָנ קוילנ א טאָג. שוינ איצט גיט דער אוקראַינישער דאָנבאַס 13 פּראָצענט פונעמ אַרויסבאַקומ פונ 1941 יאָר.

גראַנדיעזע אויפגאַבנ שטײענ פאַר אוקראַינע אַפּנ געביט פונ וווינונגס-בויונג אונ ציווילער בויונג.

די באַפעלקערונג פונ אוקראַינע באַטײליקט זיכ אַקטיוו אינ דער אַרבעט פונ אויפשטעלנ די אינדוסטריעלע אונטערנעמונגענ. העכער 400 טויזנט מענטשנ זײַנענ געשיקט געוואָרנ אַפּ שטענדיקער אַרבעט אינ דער אינדוסטריע. עס גײט א ברײטער סאָציאַליסטישער פאַרמעסט, אונ מיט יעדנ טאָג וואַקסט די צאָל אײַנצלנע אַרבעטער אונ גאַנצע בריגאַדעס, וואָס שטײַגנ באַדײַטנדיק איבער די מעגלעכע נאָרמעס.

די פאַרבאַנדישע רעגירונג גיט א סאַכ הילפ אוקראַינע אינ דער אויפשטעלונגס-אַרבעט. בלויז אַפּ אויפשטעלנ די גרונט-צווײַגנ פונ דער אוקראַינישער אינדוסטריע האָט די פאַרבאַנדישע רעגירונג אויסגעטײלט א גרויסע צאָל וועלקשטעלנ, מאַשינעס אונ מאַטעריאַלנ. דאָס גאַנצע סאָוועטישע פאָלק, די אַרבעטנדיקע פונ אַלע ברידערלעכע סאָוועטישע רעפּובליקנ העלפנ צוריק אויפצולעבנ די באַפרײַטע ראַיאָנענ פונ אוקראַינע.

ביז גאָר וויכטיקע אויפגאַבנ שטײענ פאַר אוקראַינע אַפּנ געביט פונ אויפשטעלנ די לאַנדווירטשאַפט. א סאַכ איז שוינ אויפגעטאָנ געוואָרנ ביז איצט. אינ די באַפרײַטע ראַיאָנענ אַרבעטנ שוינ 570 מאַשינ-טראַקטאָר-סטאַנציעס, דה. פּאַקטיש אַלע סטאַנציעס, וואָס האָבנ עקזיסטירט אינ די דאָזיקע ראַיאָנענ ביז דער מלחמה. די פעלדער זײַנענ אָבער פאַר די יאָרנ אָקופּאַציע שטאַרק פאַרוויסטיקט געוואָרנ. עס פאָדערט זיכ א סאַכ מי אַפּ צוריקצושטעלנ קאַדרנ, צוגרייטנ אונ דורכפירנ ווי געהעריק דעמ פאַרזײ פונ תּבֿואות אונ גאָרטנ-קולטורנ.

ספּעציעלע אויפמערקזאַמקײט פאָדערט די אויפשטעלונג פונ דער קאָלווירטישער פיצוכט אונ אויפעסצוכט. אויכ דאָ קומט די פאַרבאַנדישע רעגירונג שטאַרק צו הילפ אוקראַינע. אַכוץ דער צאָל פי אונ אויפעס, וואָס איז אַרײַנגעפירט געוואָרנ אינ די אוקראַינישע קאָלווירטנ אינ 1943 יאָר, ווערט אינ 1944 יאָר אַרײַנגעפירט: רינדער — 30 טויזנט שטיק, שעפּסנ — 50 טויזנט, פערד — 7.000.

אַפּ אויפשטעלנ די סאָוכאָזנ ווערט אַרײַנגעפירט 2.100 טראַקטאָרנ, 200 קאָמבײַנענ, 633 טאָמאָרנ צו די קאָמבײַנענ, 202 אויטאָמאַשינעס אונ א סאַכ אַנדערער אינווענטאַר. עס ווערט אויכ אַרײַנגעפירט אינ די סאָוכאָזנ 24.070 רינדער, 36 טויזנט שעפּסנ, 6.480 אַרבעטס-פערד, 2.350 ראַסאָווע פערד, 3.325 כאַזער-מוטערס.

די אויפשטעלונג פונ דער פאָלקסווירטשאַפט גײט האַנט-בײַ-האַנט מיט דער אויפשטעלונג פונ די בילדונגס- אונ קולטור-אינסטיטוציעס. צומ 1-טנ יאַנוואַר 1944 האָבנ שוינ אינ אוקראַינע געאַרבעט 48 הויכשולנ מיט 14.300 סטודענטנ. די צאָל טעכניקומס דאַרפ אינ 1944 יאָר דערגרײכנ ביז 160. פאַר דער שולנעצ שטײט די אויפגאַבע אַרײַנצוציִענ אינ די שולנ אַלע קינדער פונ שול-עלטער.

גרויס איז די פרײד אונ דער ענטוזיאַזמ פונעמ אוקראַינישנ פאָלק, וואָס איז באַפרײַט געוואָרנ פונ אונטער דער מאַכט פונ די היטלערישע פאַרשקלאַפער. די אַרבעטנדיקע פונ אוקראַינע זײַנענ דורכגעדרונגענ מיט דאַנקבאַרקײט צומ סאָוועטישנ הײמלאַנד, צו דער רויטער אַרמײ, צומ גענעאַלנ פירער פונ די סאָוועטישע פעלקער — דעמ כאַווער סטאַלינ פאַר זײער באַפרײַונג.

דער זיגרײַכער מאַרש פונ דער רויטער אַרמײ גײט ווײַטער מיט אַלצ אָנוואַקסנדיקע טעמפּנ, אונ איצט איז שוינ נאָר נאָענט די שעה, ווענ די סאָוועטישע אוקראַינע אונ אַלע איבעריקע צײַטווײַליק אָקופּירטע סאָוועטישע רעפּובליקנ אונ ראַיאָנענ וועלנ אינגאַנצנ באַפרײַט ווערנ אונ צוריק אָנהײבנ לעבנ מיט א געזונט, סאָוועטיש לעבנ.

בעסטע פֿאַרשטייער פֿון יידישן פֿאָלק — פֿאַרן סאָוועטנפֿאַרבאַנד

דאַוויד בערגעלסאָן
דרײַ פּלענומס

די מלחמה האָט באַנײַט אַנטפּלעקט פֿאַר דער וועלט, ווי טעכטיק איז דער בונד צווישן די פֿאַרבריִדערטע סאָוועטישע פֿעלקער. אַ באַגרים ווענג אָט דער טעכטיקײט נים דער שלאַ־דער, וואָס די זיג און טעכטער פֿון די סאָוועטישע פֿעלקער, די רויטע אַרמײ אונטער דער פֿירערשאַפֿט פֿון גרויסן סטאַלין, האָט געמאַכט מיט די היטלעריסטישע פֿאַרבאַפֿערס, — אַ שלײַדער פֿונעם קאַווקאַזער עלבּרוס ביז צו די קאַרפּאַטן־בערג, ביז צו דער טעלובע־גרע־נעץ פֿון פּסטר. אַ קרעפֿטיקער שלײַדער. ער האָט געמאַכט צום נאַר אַלע יענע, וואָס האָבן געצווייפֿלט אָדער זיך געמאַכט, אַז זיי צווייפֿלען, צי זײַנען די סאָוועטישע פֿעלקער בע־קוועם אויסצושמידן פֿאַר זיך דעם זיג.

די מלחמה, וואָס די פֿאַשיסטישע רויבער האָבן אָנגעהויבן דער וועלט, האָט אָנגעמאָנט אומגעהייערע צאָרעס פֿיל פֿעלקער. די מיל־חמה קעגן די פֿאַשיסטישע רויבער האָט אין דער זעלבער צײַט געשטעלט פֿעלקער אַף דער פּרוּוו און באַנײַט אַנטפּלעקט וועמענס שטאַר־קײַט און וועמענס שוואַכקײַט.

באַנײַט געשטעלט אַף דער פּרוּוו האָט די מלחמה אויך דאָס יידישע פֿאָלק.

דער ערשטער פּלענום פֿונעם יידישן אַנטי־פֿאַשיסטישן קאָמיטעט אין מאָסקווע האָט אין זײַן צײַט דורכגעקלונגען ווי אַ נײַ אַנזאָג וועגן דעם — אַ אַנזאָג, אַז בלויז דורך אונדזער קאַמף אײַנעם מיט פֿעלקער קעגן דעם מער־דער פֿון פֿעלקער קען אונדזער פֿאָלק פֿאַר־היטן זײַן ווירדע און זײַן ווײַטערדיקן פּרעס־טיזש אַלס פֿאָלק.

דער צווייטער פּלענום פֿונעם יידישן אַנטי־פֿאַשיסטישן קאָמיטעט אין מאָסקווע האָט קלאָר געמאַכט פֿאַר ייִדן אין אַלע לענדער די באַ־וווּנדערונג ... פֿון דער העלדישער ... אין פֿונעם סאָוועטישן לאַנד־ אײַנעם קאַמף קעגן דעם פֿאַשיזם. דער פּלע־נום האָט באַלויכטן דעם ווירדיקן אָנטייל פֿון סאָוועטישע ייִדן אין דעם דאָזיקן קאַמף. מיט דעם האָט ער אַרײַנגעטראָגן פֿיל מוט אין די הערצער פֿון ייִדן אַף דער גאַנצער וועלט. מיט דעם האָט ער פֿאַרשטאַרקט זייער קאַמפֿס־ווילן, וואָס האָט זיך אויסגעדריקט סײַ אין פֿאַרשטאַרקן זייער דירעקטן אָנטייל אין די שלאַכטן מיט די היטלעריסטן, סײַ אין אַר־בעט לטובֿת דער רויטער אַרמײ.

איצט קומט דער דריטער פּלענום פֿונעם יידישן אַנטי־פֿאַשיסטישן קאָמיטעט אין מאָסקווע און רופֿט ייִדן אין אַלע לענדער צו פֿאַר־שטאַרקן און פֿאַרהאָפּלען די דאָזיקע ווירקזאַ־מקײַט זייערע.

איצט, ווען דער היטלעריזם איז שוין צו־געשטויסן געוואָרן צום סאַמע ראַנד פֿון זײַן קאַטאַסטראָפֿע, איז באַזונדערס וויכטיק, אַז ייִדן זאָלן פֿאַרגרעסערן זייער שווער־געוויכט אינעם קאַמף. דאָס איז וויכטיק סײַ פֿאַר דער דערנענטערונג דעם זיג, סײַ פֿאַר דער פּיקסי־רונג פֿונעם אָנטייל פֿונעם יידישן פֿאָלק אינעם דאָזיקן זיג.

היטלער האָט אונדז געוואָלט פֿאַר־ניכטן, ווי אַ פֿאָלק, נאָר אונדזערע הונדערטער טויזנטער זין און טעכטער, וואָס האָבן מיט אומגעהייערער מסירת־נפֿש געקעמפֿט און קעמפֿן פֿאַר די לענדער, וווּ זיי זײַנען געבוירן און לעבן, האָבן אין דער זעלבער צײַט געקעמפֿט און קעמפֿן פֿאַרן רום פֿון זייער פֿאָלק, פֿאַר דער מעגלעכקײַט צו בלײַבן אויך אין דער צוקונפֿט אַ פֿאָלק און מיט אַלע רעכט פֿון אַ פֿאָלק.

דער דריטער פּלענום פֿונעם יידישן אַנטי־פֿאַשיסטישן קאָמיטעט רופֿט דעריבער ייִדן אין אַלע לענדער צו פֿאַרמערן און פֿאַרגרע־סערן זייער קאַמף קעגן דעם פֿאַשיזם. מיט דעם וועלן זיי עגדגילטיק דערווײַזן דער גאַנ־צער וועלט, אַז זיי געהערן צו יענער מיש־פּחה פֿון פֿעלקער, וואָס די מלחמה האָט אַנטפּלעקט ניט זייער שוואַכקײַט, נאָר זייער שטאַרקײַט.

פּראָפֿעסאָר אַלבערט איינשטיין

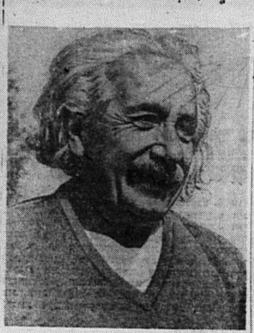

ווי פֿרײַנט פֿון מענטשלעכן פֿאָרשריט, ווי אַמעריקאַנער און פֿאָקע ווי ייִדן, האָבן מיר די שטאַרקסטע מאָטיוון באַוווּנדערן אַלץ, וואָס מיר קאָנען נאָר, צום קאַמף פֿונעם רו־סישן פֿאָלק פֿאַר פֿרײַהײַט.

לאָמיר זײַן קלאָר פֿון סאַמע אָנהייב. אין משך פֿון פֿיל יאָרן האָט אונדזער פּרע־סע אונדז פֿאָרגעשטעלט ווענג די דערגרייכונגען פֿון דעם רוסישן פֿאָלק און זײַן רעגירונג.

הײַנט צו טאָג ווייסן אָבער אַלע, אַז רוס־לאַנד האָט געגעבן ... און ... פֿאַר איר ... פֿון היטלעריזם, אין דורך זײַנע אויפֿטוען אין דער איצטיקער מלחמה האָט רוסלאַנד פֿונקט אַזוי קלאָר באַ־וויזן, אַז עס האָט אויפֿגעטאָן גרויסע זאַכן אַף אַלע אינדוסטריעלע און טעכנישע געביטן. פֿון אַ שוואַכער אָנפֿאַנג־שטופֿע איז דער טעמפּ פֿון רוסלאַנדס אַנטוויקלונג אין די לעצטע יאָרן געווען אַזאַ ריזיקער, אַז ס'איז קימאַט ניטאָ קיין פּאַראַלעל דערצו אין דער געשיכטע.

לאָמיר דאָ דערמאָנען אַ פֿאַקט פֿון באַ־זונדערער און אויסשיידנדיקער וויכטיקײט פֿאַר אונדז ייִדן: אין רוסלאַנד איז דורכגע־פֿירט געוואָרן ניט בלויז פֿאָרמעלע, נאָר פֿאַ־קטיש ווירקלעכע גלײַכהייט פֿאַר די פֿאַרשיידע־נסטע נאַציאָנאַליטעטן און קולטורעלע גרופּן. „גלײַכע צילן מיט גלײַכע רעכט און גלײַכע באַמיִונגען" איז ניט קיין פּוסטע פֿראַזע, נאָר אַ נעווע, וואָס ווערט אָנגעווענדט אין לעבן.

עס איז אַ פֿרייד פֿאַר מיר צו שיקן מײַ־נע האַרציקסטע גרוסן צו אונדזערע ברידער פֿון רוסלאַנד און אויסדריקן אונדזער דאַנק־באַרקײַט פֿאַר רוסלאַנדס העלדישער דערגרײ־כונג אין קאַמף קעגן די געמײַנסטע פֿאַר־ברעכער, וועלכע האָבן ווען־עס־איז געדראָט דער וועלט.

ראַבאַי אַבאַ־הילעל סילווער

(אָנגעזעענער ייִדיש־אַמעריקאַנישער געזעל־שאַפֿטלעכער טוער)

מיר דריקן אויס די פֿולסטע אָנערקענונג פֿאַר דער העלדישער ראָליע, וואָס דאָס רו־סישע פֿאָלק שפּילט איצט אין געווינען די מלחמה און וועט האָפֿנטלעך אויך שפּילן אין געווינען דעם פֿרידן.

די ייִדן פֿון אַמעריקע זײַנען שטאָלץ מיט דער ראָליע, וואָס דאָס רוסישע ייִדנטום האָט געשפּילט אין דער איצטיקער מלחמה, מיט דער העלדישקײַט, וואָס עס האָט אַרויסגעוויזן אין באַקעמפֿן די באַרבאַרישע פֿאַשיסטישע האָרדעס.

מיר באַגריסן זיי און האָפֿן, אַז אַן ענגע־רער בונד וועט געשאַפֿן ווערן צווישן דעם סאָוועטישן ייִדנטום און דעם אַמעריקאַנער ייִדנטום.

דר. כאַיִם זשיטלאָווסקי

קאָנען מיר רעדן וועגן אַ מינימום פֿאַרנעטנס, אַז גראָד אַף דעם ראַטנלענדערשן פֿראָנט ווערט איצט אויסגעקעמפֿט דער גורל פֿון אונדזער גאַנצן פֿאָלק איבער גאָר דער וועלט?

און נאָך פֿאַרוואָס מיר, ייִדן, מוזן נים נאָר העלפֿן סאָוועטנלאַנד, נאָר העלפֿן אין אַזאַ פֿאָרם, אַז עס זאָל זײַן קלאָר פֿאַר אַלעמען: דאָס איז אַ הילף דער ראַטנלענדערשער רויטער אַרמײ פֿון דעם יידישן פֿאָלק אין אַמעריקע.

אין דער ערשטער און וויכטיקסטער ליניע מוזן מיר אין דעם קאַמף קעגן דעם היט־לעריזם זיך סאָלידאַריזירן דעמאָנסטראַטיוו, ווי אַ פֿאָלק, נים נאָר מיט דער רויטער אַר־מײ, נאָר מיט דער ראַטנלענדערישער רעגירונג, וואָס פֿירט אָן דעם קאַמף. מיר מוזן זיך נאָך נעענטער סאָלידאַריזירן, נאָך אינ־טימער, ריין־ברידערלעך זיך סאָלידאַרי־זירן מיט די יידישע קעמפֿער אַף סאָ־וועטנלאַנדס קריגספֿעלדער, מיט יענע ברידער אונדזערע, וואָס זײַנען זיך מוי־סער־נפֿש פֿאַר אונדז.

דר. סטיפֿען ווייז

(פּרעזידענט פֿון יידישן קאָנגרעס אין אַמעריקע).

די ייִדן פֿון אַמעריקע זײַנען באַזונדערס שטאָלץ מיט דעם אופֿן, ווי די ייִדן פֿון רוסלאַנד האָבן געקעמפֿט קעגן די באַרבאַ־רישע פֿאַשיסטישע האָרדעס, און צוזאַמען מיט זייערע ברידער ביטער אָפּגעשטעלט דעם פֿאַרשקלאַפֿונגס־פּלאַן פֿון אייראָפּע. מיר סאָלידאַריזירן זיך דורך זייערע באַרימטע שע־לוחים, וועלכע באַזוכן אונדזער לאַנד, און מיר ווילן דורך זיי איבערגעבן אונדזערע האָ־פֿענונגען אַף ענגערע פֿאַרבינדונגען אין דער צוקונפֿט צווישן די ייִדן פֿון סאָוועטנפֿאַר־באַנד און די ייִדן פֿון אַמעריקע.

הראַוו אַרן־מרדכי האַלייווי אַשינסקי

(וויצע־פּרעזידענט פֿון „מזרחי")

די סאָוועטישע פֿעלקער האָבן אונדז אַלע־מען באַוויזן מוט־קאָווער און העלדנמוט, ווײַל נים בלויז האָבן זיי געראַטעוועט אונ־דזער פֿאָלק און די וועלט, נאָר זיי זיכערן אויך די בויונג פֿון אַ נײַער וועלט, אַ פֿעסטן שלום אַף די יסודות פֿון אמת, יושר און גערעכטיקײט.

ב.־צ. גאָלדבערג

(פּרעזידענט פֿון קאָמיטעט פֿון ייִדישע שרײַ־בער, אַרטיסטן, וויסנשאַפֿטלער און געזעל־שאַפֿטלעכע טוער אין שטאַ)

עס איז דאָ אַן אויג, וואָס זעט, אַן אויער, וואָס הערט, און אַ האַנט, וואָס פֿאַרשרײַבט. און אַלץ ווערט געבראַכט פֿאַרן בעזדין פֿון דער געשיכטע.

און אַז די מלחמה וועט אַריבער, און די וועלט וועט זיך אײַנשטעלן, וועט קומען דער היסטאָריקער און שרײַבן די געשיכטע פֿון אונדזער העלדישער צײַט.

וועט ער צוערשט פֿעסטשטעלן איין פֿאַקט, וואָס איז: אַז סאָוועט־רוסלאַנד האָט געראַ־טעוועט אונדזער ציוויליזאַציע פֿון אונטער־גאַנג און די מענטשהײַט — פֿון באַרבאַרי־שער שקלאַפֿערײַ.

דערנאָך וועט דער היסטאָריקער פֿעסט־שטעלן אַ צווייטן פֿאַקט, וואָס איז: אַז סײַ פֿאַר דער מלחמה, סײַ בײַם דער מלחמה איז סאָוועט־רוסלאַנד דאָס איינציקע לאַנד, וווּ ייִדן זײַנען אָבסאָלוט אויסגעגלײַכט, עקאָנאָמיש, געזעלשאַפֿטלעך און פּאָליטיש.

שאָלעם אַש

כאַווערים!

אײַנעם מיט אַלע אַנ־דערע סאָוועטישע פֿעלקער, איז דעם ייִדישן פֿאָלק צוגעפֿאַלן געוואָרן דער כּבֿוד צו נעמען אָנטייל אין דער גיגאַנטישער שלאַכט צווישן טויט און שלעכטס און צו פֿילן דעם רום דעם לויב, וואָס טראָגן זיך פֿון אַ נצחונדיקער וועלט צו דער העלדישער, אומבאַ־זיגלעכער סאָוועט־רוסישער באַפֿרײַונגס־אַרמײ.

מיר האָפֿן און גלייבן, אַז דאָס בעשטימטע־רייק בלוט, וואָס אונדזערע לענדער פֿאַרגיסן פֿאַר דער וועלטס־באַפֿרײַונג, וועט צעמענטירן אונדזערע פֿעל־קער אין אַ שטאַרק און מעכטיק בונד, וועלכער וועט זײַן די זיכערסטע גאַראַנטיע פֿאַר אַ וועלט פֿון אַן אייביק־דויערנדיקן שאָלעם.

שאָלעם אַש פֿאַרן מיקראָפֿאָן.

דר. נאָכעם גאָלדמאַן

(פּרעזידענט פֿון ייִדישן וועלט־קאָנגרעס)

די איינִיקײַט, וואָס איז געשאַפֿן גע־וואָרן צווישן די צוויי גרויסע ייִדישע יישו־וים פֿון ססר און אַמעריקע, ווי אויך מיט די ייִדישע יישוּווים אין ענגלאַנד, פּאַלעסטי־נע און אַנדערע, איז אַ גרויסער בײַטראָג צום קאַמף קעגן דעם נאַציזם.

דער באַזוך פֿון די דעלעגאַטן אין אַמע־ריקע, פֿאַרזיכערט זייער פּלאַץ אין דער גע־שיכטע פֿונעם הײַנטיקן ייִדישן דאָר. זייער באַזוך וועט האָבן אַ לאַנגדויערנדיקע באַדײַ־טונג אין דער געשיכטע פֿון דעם ייִדישן פֿאָלק.

ליאָן פֿויכטוואַנגער

איך האָב געזען פּראָפֿעסאָר מיכאָעלסן שפּילן און האָב געלייענט די ווערק פֿון איִ־ציק פֿעפֿער. איך בין דערפֿאַר זייער גוט באַ־קאַנט מיט די אַרטיסטישע דערגרייכונגען פֿון אָט די צוויי גרויסע קינסטלער און מיט זיי־ערע פֿאַרדינסטן אין קאַמף קעגן פֿאַשיזם.

דער פֿאַקט, אַז די דאָזיקע דעלעגאַציע קומט אַהער צו צעמענטירן פֿרײַנטשאַפֿט צווישן די צוויי נאַציאָנען — דעם סאָוועטנ־פֿאַרבאַנד און די פֿאַראייניקטע שטאַטן, וועלכע קעמפֿן פֿאַר דעם זעלבן צוועק, גיט אונדז דעם גלויבן און די האָפֿענונג פֿאַר דער דער־האַלטונג פֿון אונדזערע קולטורעלע און פֿאָר־שריטלעכע ווערטן.

דזשוליוס זאַלצמאַן

(נאַציאָנאַלער סעקרעטאַר פֿון דער ייִדיש־אַמעריקאַנער סעקציע פֿון אינטערנאַציאָנאַלן אַרבעטער אָרדן)

האַרציקע גרוסן אַלע סאָוועטישע פֿעלקער, די סאָוועטישע ייִדן פֿון די צענדליקער טויזנ־טער מיטגלידער פֿון דער ייִדיש־אַמעריקאַנער סעקציע פֿון דעם אינטערנאַציאָנאַלן אַרבע־טער־אָרדן... אונדז אַלע באַהערשט אַ פֿרייד, וואָס אַלע ריכטונגען און שאַטירונגען אין דעם ייִדישן לעבן, פֿון די אָרטאָדאָקסאַלע־ביז די קאָמוניסטן, זײַנען גרייט מיט אַלע קויכעס העלפֿן דער העלדישער רויטער אַרמײ.

מיר וועלן נים רוען, מיר וועלן מיט אַלע אונדזערע קויכעס, מיט יעדן אָטעם אונדזער אַרבעטן און קעמפֿן צו העלפֿן ברענגען דאָס שנעלער דעם טאָג פֿון גרויסן זיג!

וויליאַם עדלין

(רעדאַקטאָר פֿון „טאָג")

די רויטע אַרמײ האָט פֿאַרגאָסן טײַכן בלוט צו ראַטעווען די פֿרײַהײַטליבנדיקע פֿעלקער און אויך אונדזער פֿאָלק. אייביק מוזן מיר דאָס געדענקען, און יענע, וואָס פֿאַר־שטייען דאָס נים, אָדער ווילן דאָס נים פֿאַר־שטיין, זײַנען פֿאַררעטער פֿון אונדזער פֿאָלק... שלוימע מיכאָעלס און איציק פֿעפֿער האָבן געבראַכט צענדליקער און צענדליקער טויזנטער ייִדן אין אַמעריקע, וועלכע זײַנען פֿריִער נים געווען מיט אונדז.

דזשיימס נ. ראָזענבערג

(אָנפֿירער פֿונעם אַמעריקאַנישן „דזשוינט")

...נאָך דער אָקטיאָבער־רעוואָלוציע האָט רוסלאַנד באַפֿרײַט די ייִדן פֿון זייערע אור־אַלטע טפֿיסעס, די געטאָס פֿון דעם צאַר, און האָט זיי אַרויסגעפֿירט גלײַך מיט אַנדערע צו די פֿעלדער און פֿאַבריקן... ערע דעם סאָ־וועטנפֿאַרבאַנד! רום דער העלדישער רויטער אַרמײ!

מוישע קאַץ

די סאָוועטיש־יידישע דעלעגאַציע אין אַמעריקע — אַ היסטאָרישע געשעעניש

(אַ בריוו פֿון ניו־יאָרק)

די סאָוועטיש־יידישע דעלעגאַציע האָט אין אַמעריקע פֿאַרבראַכט העכער דריי חדשים, [illegible]

[illegible]

דעטראָיט, טשיקאַגאָ, מילוואָקי, לאָס־אַנזשע־לאָס, סאַן־פֿראַנציסקאָ, נוואַרק, מעקסיקאָ־סי־טי, אָטאַווע, מאָנטרעאַל און טאָראָנטאָ. אין די דאָזיקע שטעט זײַנען דורכגעפֿירט געוואָרן צענדליקער, הונדערטער מיטינגען און באַנגע־טן, אָנגעהויבן מיט דעם היסטאָרישן מי־טינג אין די ניו־יאָרקער פּאָלאָ־גראַונדס, דעם 8־טן יולי, וואָס האָט צונויפֿגענומען באַ 50 טוי־זנט מענטשן, און מיט די מיטינגען פֿון צענד־ליקער טויזנטער אָנטיילנעמער אין לאָס־אַנ־זשעלעס, סאַן־פֿראַנציסקאָ, מאָנטרעאַל, טאָ־ראָנטאָ און אַנדערע, און ענדיקנדיק מיט צאָל־רײַכע באַגעגענישן מיט אַרבעטער, פֿערמער, פֿאָרשטייער פֿון רעליגיעזע אינסטיטוציעס, קע־הילעס, לאַנדסמאַנשאַפֿטן, שול־קינדער, געזעל־שאַפֿטלעכע דעלעגאַציעס, ייִדישע און אַמערי־קאַנער שרײַבער, אַקטיאָרן, מאָלער און אַ גרויסע צאָל איינצלנע טוער פֿון אַלע שיכטן פֿון דער באַפֿעלקערונג.

ווען מ'האָט זיך דאָ דערוווּסט, אַז די דע־לעגאַציע, וואָס פֿאָרט צו אונדז, באַשטייט פֿון „איין אַרטיסט און פֿון איין דיכטער", האָבן פֿאַרשיידענע קענער פֿון אַ דערנענטערונג און פֿאַרשטענדיקונג מיטן סאָוועטישן ייִדנ־טום גענומען שטעלן אין דער פּרעסע „מאָ־טעוואַטע" און „באַטעוואַטע" פֿראַגעס: פֿאַר־וואָס עפּעס גראָד אַן אַרטיסט און אַ דיכ־טער? באַשטייט דאָס גאַנצע פֿון ייִדישן פֿאָלק אין סאָוועטנפֿאַרבאַנד און אין אַמעריקע פֿון דיכטער און אַקטיאָרן?

אָבער ווען שלוימע מיכאָעלס און איציק פֿעפֿער האָבן אָנגעהויבן אַרויסטרעטן פֿאַרן עולם, האָבן די אַמעריקאַנער ייִדן זייער שנעל אויסגעפֿונען, אַז דאָס זײַנען די בעסטע פֿאָרטרעטער, וואָס דאָס סאָוועטישע ייִדנטום האָט אונדז געקאָנט שיקן.

בײדע — סײַ שלוימע מיכאָעלס, סײַ איציק פֿעפֿער — זײַנען אויסגעצייכנט ניט בלויז מיט דער סאָוועטישער קולטור ביכלאַל און מיט דער ייִדישער ספּעציעל, נאָר אויך מיטן ייִדישן לעבן אין סאָוועטנפֿאַרבאַנד, און באַ־זונדערס מיט די ייִדן אין דער מלחמה קעגן די היטלערישע האָרדעס. בײדע האָבן, נאָך איידער זיי זײַנען געקומען קיין אַמערי־קע, געהאַט די מאַקסימאַלע באַקאַנטשאַפֿט מיט אַמעריקע און מיט דעם אַמעריקאַניש־ייִדישן לעבן, קולטור און פּראָבלעמען. וואָס איז נאָר מעגלעך פֿאַר אויסלענדער, אין בײַ־דע האָבן זיך ... דערפֿאַר דערפֿילט אַף אַ היי־מיש, פֿעסטן באָדן, ווי נאָר זיי זײַנען אָנ־געקומען קיין אַמעריקע.

וואָס האָבן די דעלעגאַטן געבראַכט מיט זיך פֿון די סאָוועטישע ייִדן קיין אַמעריקע?

זיי האָבן מיט זיך קווינטעסענץ געבראַכט דעם קאַמף־גײַסט פֿון דעם סאָוועטישן ייִדנ־טום, וואָס האָט זיך אַרײַנגעוואָרפֿן מיט לײַב־און־לעבן אין קאַמף פֿאַר זײַן לאַנד, פֿאַר זײַן פֿאָלק, וואָס לײַדט אין די נאַציִשע נעגל, פֿאַר דער פֿולער פֿאַרניכטונג פֿון יעדער פֿאָרם פֿון היטלעריזם. אזאַ פֿילן די ייִדן פֿון אַמעריקע אויך אַ טיפֿע סינע צום פֿאַשיזם. צו אָפֿט איז זי אָבער אַ פּאַסיווע, אַזאַ וואָס שטעלט דעם טראָפּ מער אַף דעם, וואָס ייִדן לײַדן זיך אָן פֿון היטלעריזם, דערמיט, ווען די סינע צום פֿאַשיזם מיצאַד די סאָוועטיש־ייִדישע מאַסן איז אַן אַקטיווע, אַזאַ, וואָס גיט בלויז זי שילט דעם סוינע, נאָר זי שלאָגט און פֿאַרניכטעט אים.

די סאָוועטיש־ייִדישע דעלעגאַציע האָט מיט זיך געבראַכט דעם שטאָלצן גײַסט פֿון דעם פֿרײַען סאָוועטישן ייִדנטום, וואָס ווייסט ניט פֿון קיין אַנטיסעמיטיזם, פֿון קיין דיסקרימינאַציעס, פֿון קיין „טאַיִמס"־שטימונגען, — פֿונעם סאָוועטישן ייִדנטום, וואָס איז אַ פֿיִר־דיקער צווײַג פֿון דעם ייִדישן פֿאָלק און איז שטאָלץ מיט זײַן שעפֿערישקײַט און אָרגאַני־זירנדיקער ראָליע אין דער סאָוועטישער רע־וואָלוציע, פֿונקט ווי מיט די שווערע קאַר־באַנעס, וואָס ער האָט געבראַכט פֿאַר איר ניצחון אין קריג און אין פֿרידן. דאָס דאָ־זיקע סאָוועטיש־ייִדישע פֿאָלק האַלט זיך האָט הויך און מוטיק, גרייט געקומען אַף אַלץ פֿאַר־ליכטן אין דער מלחמה, עס רופֿט אים

אין פֿראָנט ניט זײַנע לײַדן, נאָר זײַן בײַ־שטײַער צום ניצחון קעגן דעם סוינע. די האַלטונג פֿון דעם סאָוועטישן ייִדנטום אין אַ צײַט, ווען ס'האָט זיך געדראָט, אַז דער היטל פֿאַלט אַפֿן קאָפּ, איז אַ מוסטער פֿאַר אַלע ייִדן פֿון גאָר דער וועלט, ווי צו שטעלן זיך קעגן דעם בלוטיקן שטורעם, וואָס ס'ער נאַציזם האָט געבראַכט אַף דער וועלט. און אַף דעם מוסטער האָבן די צוויי דעלעגאַטן באַשײַמפּערלעך אַרויסגעבראַכט פֿאַר די אויגן פֿון דעם אַמעריקאַנער ייִדנטום.

די סאָוועטיש־ייִדישע דעלעגאַטן האָבן מיט זיך מיטגעבראַכט דעם בעסטן אויסדרוק פֿון דער סאָוועטיש־ייִדישער קולטור ניט בלויז דערפֿאַר, ווײַל זיי האָבן אַפֿט גערעדט וועגן איר, — נאָר ווײַל זיי אַליין זײַנען די לעבע־דיקע פֿאַרקערפּערונג פֿון דער דאָזיקער קול־טור אין אירע פֿאַרשיידענע אַספּעקטן. אונ־דזער אַמעריקאַנער עולם האָט שוין זייער לאַנג נים געהערט אַזאַ שטאָלצן ייִדיש, אַזאַ טיפֿע פֿאַרשטענדעניש פֿאַר קולטור, ווי די, וואָס די דעלעגאַטן האָבן מיט זיך געבראַכט, און אין דער זעלביקער צײַט איז דאָס, וואָס די דעלעגאַטן האָבן אַרויסגעבראַכט פֿאַר דעם עולם, געווען אַזוי פֿאָלקסטימלעך, אַזוי ייִדיש, ס'האָט אַזוי דירעקט אַרײַנגעדרונגען אין די מוחעס און אין די הערצער, אַז די דעלעגאַטן זײַנען טיטאַטאַל געוואָרן אַזוי נאָ־ענט דעם ייִדישן עולם פֿון דער אַמערי־קאַנער לענדער, פֿונקט ווי זיי וואָלטן דאָ צווישן אונדז אויסגעוואַקסן.

וואָס האָבן געלאָזט נאָך זיך די דעלעגאַטן באַם פֿאַרלאָזן אַמעריקע?

זיי האָבן געלאָזט אַ שטאָלץ געפֿיל פֿון קעמפֿערישער אַנטי־פֿאַשיסטישער איינִיקײַט צווישן די פֿאַרשיידנסטע שיכטן פֿון דער באַ־פֿעלקערונג, — אַ פֿיל שטאַרקערע, איידער מיר האָבן געקאָנט דערוואַרטן.

זיי האָבן געלאָזט אַ פֿיל גרעסערע פֿאַר־שטענדעניש פֿאַר דעם סאָוועטישן ייִדנטום און פֿאַר דעם סאָוועטנפֿאַרבאַנד ביכלאַל, — אַ פֿיל גרעסערע גרייטקײַט צו קעמפֿן פֿאַר אַ באַלדיקן צווייטן פֿראָנט אין אייראָפּע.

זיי האָבן געלאָזט אַ שטאַרק אויפֿגעוואַק־טענע אַכטונג צום ייִדישן וואָרט, צו דער ייִדישער שפּראַך ניט בלויז באַ די ייִדיש־ריידנדיקע טיילן פֿון דער ייִדישער באַפֿעל־קערונג אין אַמעריקע, נאָר עפּעס נאָך מער באַ די טיילן, וואָס האָבן זיך פֿריִער באַציִונג צו ייִדיש מער ווי מיט גלײַכגילט, און עפּעס מיט אַן אויסדריקלעכער סינע. דער פֿאַקט, וואָס איציק פֿעפֿער און שלוימע מיכאָעלס האָבן גערעדט ייִדיש אַף די קאָלאָסאַלע מאַסן־מיטינגען, אַף אופֿנעמען פֿון שטאָט־פֿאַרוואַלטונגען, אין די סאָוועטישע אַמבאַסאַ־דעס און קאָנסולאַטן, אַף אַרויסטריטונגען [illegible] צווייפֿל געהויבן דעם פּרעסטיזש פֿון דער ייִדישער שפּראַך אין אַלעמענס אויגן.

★

צו דעם אויפֿנעם פֿון דער דעלעגאַציע אין די פֿאַרשיידענע שטעט אין אַמעריקע האָבן זיך אויסגעטאָן ספּעציעל געגרינדעטע געזעל־שאַפֿטלעכע קאָמיטעטן, אין וועלכע ס'זײַנען פֿאַרטראָטן געווען אַלע שיכטן פֿון דער ייִדי־שער באַפֿעלקערונג און די פֿירנדיקע פּערזענ־לעכקײַטן אין ייִדישן לעבן, אָן אונטערשייד פֿון פּאַרטיי און ריכטונג (מיט דעם איינציקן ווידער, אויסנאַם פֿון דער „פֿאַרווערטס־שער" קליקע, וואָס איז מיט איר סינע און קינע פֿאַרבליבן אין דרויסן). די אַלע קאָמי־טעטן האָבן אויפֿגעטאָן אַ גרויסע אַרבעט באַם דער דערנענטערונג צווישן די ייִדן פֿון אַמע־ריקע מיט די סאָוועטישע ייִדן. עס איז צו האָפֿן, אַז אַ סאַך פֿון די קאָמיטעטן און פֿיל פֿון די טוער, וואָס זײַנען אין זיי אַרײַנגע־טראָטן, וועלן דורך דער קעגנזײַטיקער פֿאַר־שטענדיקונג, וואָס האָט זיך צווישן זיי אָנגע־געשטעלט אין דער צײַט פֿון זייער אַרבעט פֿאַר און מיט דער דעלעגאַציע, פֿאַרבלײַבן אויך אַף ווײַטער אַלס קערפּערשאַפֿטן, וואָס וועלן פֿאָרזעצן די אַרבעט פֿון באַפֿעסטיקן דאָס, וואָס די דעלעגאַציע האָט אויפֿגעטאָן אין אַמעריקע.

דאָס פֿאַרבלײַבן פֿון דער דעלעגאַציע אין אַמעריקע איז געווען, אָן שום גוזמע, אַ היס־טאָרישע געשעעניש, וואָס האָט אויפֿגערירט און אויפֿגעוועקט צו נײַע טאַטן גרויסע שיכטן פֿון דער ייִדישער באַפֿעלקערונג. די דעלעגאַטן, האָבן געלאָזט נאָך זיך אַ ירושה, וואָס וועט בלײַבן אײַנגעקריצט אין זיקאָרן

אפֿן סאָוועטיש־דײַטשישן פֿראָנט

(מיליטער־איבערזיכט צום 30־טן מאַרט)

פּאָלקאָווניק ס. גוראָוו

עס ענדיקט זיך דער כוידעש מאַרט. דער דאָזיקער כוידעש וועט אַרײַנגיין אין דער מיליטער־געשיכטע, ווי אַ כוידעש פֿון גלענצנדיקע ניצחונות פֿון דער רויטער אַרמיי.

ווי באַוווּסט, האָבן אין די ערשטע טעג פֿון מאַרט אַלע דרײַ אוקראַיִנישע פֿראָנטן בײַנאַנד סאָוועטישע מיליטער באַגאַנען זייער אָנגריף אַפֿן רעכטן ברעג אוקראַיִנע. פֿון יענער צײַט זײַנען פֿאַריבער 25 טעג. פֿאַר די דאָזיקע דרײַ וואָכן און פֿיר טעג זײַנען די טײלן פֿון דער רויטער אַרמיי ...

איבער דער וועלט

אויסשטעלונג פֿון ייִדישן אַנטיפֿאַשיסטישן קאָמיטעט

מאָנטיק דעם 3־טן אַפּריל 8 אזייגער אין אָוונט ווערט אין לאָקאַל פֿון ייִדישן אַנטיפֿאַשיסטישן קאָמיטעט (קראָפּאָטקין־גאַס, 10) זיך עפֿענען אַן אויסשטעלונג וועגן דער טעטיקייט פֿון קאָמיטעט און וועגן דער רײַזע פֿון דער דעלעגאַציע פֿון קאָמיטעט קיין אויסלאַנד.

אַרײַנגאַנג פֿרײַ.

אַרטיקלען וועגן דעם באַוואַר סטאַלין אין אַ מעקסיקאַנער זשורנאַל

דער מעקסיקאַנער זשורנאַל „מאַרא“ דרוקט אַ רײ אַרטיקלען פֿונעם פּראָפֿעסאָר מאַנטיסידאָר אונטערן אַלגעמיינעם קעפּל „סטאַלין — דער שטאַלענער מענטש“.

דער זשורנאַל האָט שוין פֿאַרעפֿנטלעכט 4 אַרטיקלען, אין וועלכע דער אויטאָר באַשרײַבט אין וואַרעמע ווערטער כ' סטאַלינס קאַמף קעגן צאַריזם, פֿאַר דער פֿרײַהײַט פֿונעם פֿאָלק און פֿאַר באַשיצן די דערגרייכונגען פֿון דער אָקטיאַבער־רעוואָלוציע. דער אויטאָר שטרײַכט אונטער, אַז „לענין און סטאַלין האָבן אָנגעפֿירט מיט דער רעוואָלוציע. סטאַלין פֿלעגט קעסיידער אַרומפֿאָרן פֿון איין פֿראָנט אַפֿן צווייטן, אויסטיילן אָרגאַניזירן דעם ווידערשטאַנד און דאָס צעשמעטערן די סאָנים — דעניקין, ווראַנגעל און אַנד., אָפּהאַלנדיק דערבײַ אין ביטערע נאָכאַנאַנדיקע. די, וועלכע זײַנען באַקאַנט מיט דער היינטיקער פֿאַרגאַנגענהייט, זײַנען איבערצײַגט צו טרעפֿן זײַן די פֿײַגקייטן פֿון דער סטאַלינישער אַנפֿירונג מיט דער רויטער אַרמיי און איר קאַמף קעגן די נאַציסטן, סטאַלינס פֿײַקייטן אַלס אָרגאַניזאַטאָר, סטראַטעג און פֿירער פֿון דער אַרמיי. סטאַלינס פֿאַרדינסטן פֿון רײַן מיליטערישן שטאַנדפּונקט זײַנען אויסערגעוויינלעכע. דער, וואָס וויל דערגיין דעם סאָד פֿון די פּראָכטפֿולע ניצחונות, וועלכע די רויטע אַרמיי האָט איצט אָט איבער די נאַציסטישע דיוויזיעס, זאָל ער איס זוכן אין די שלאַכטפֿעלדער פֿון דער פֿאַרגאַנגענהייט...“

רוזוועלטס מעלדונג

דעם 24־טן מאַרט האָט פּרעזידענט רוזוועלט איבערגעליינט אויף אַ פּרעסע־קאָנפֿערענץ אַ מעלדונג, אין וועלכער עס ווערט געזאָגט:

„אין דער מערהייט לענדער פֿון אייראָפּע און אין באַזונדערע לענדער פֿון אַזיע זעצן פֿאָר די נאַציס און די יאַפּאַנער אומגעשטערט און סיסטעמאַטיש צו מאָרדן ...

דער זעלבער טאָג, ווי די דירעקטע אויספֿירער פֿון די מאָרדן.

היטלער באַגייט די דאָזיקע פֿאַרברעכנס קעגן דער מענטשהייט אין נאָמען פֿונעם דײַטשישן פֿאָלק. איך פֿאָדער, אַז יעדער דײַטש און יעדער מענטש, וואָס געפֿינט זיך אונטער דער הערשאַפֿט פֿון די נאַציס, זאָל מיט זײַנע מעשים באַווײַזן ...

די ענגלישע אָפֿיציעלע קרײַזן וועגן רוזוועלטס מעלדונג

טשערטשילס אַרויסטרעטונג דורך ראַדיאָ

... גײַסט פֿון דער רײַטישער אַרמיי, די פֿעלקער פֿון רוסלאַנד האָט אָפּגעליקט, וואָס אין דער צײַט פֿונעם גרעסטן און ערנסטן ביטוועז האָבן זיי געפֿונען אַזאַ קריגס־מאַן און פֿירער, ווי דעם מאַרשאַל סטאַלין, וואָס זײַן אויטאָריטעט האָט אים געגעבן אַ מעגלעכקייט צו קאָאָרדינירן און קאָנטראָלירן די באַוועגונג פֿון אַרמייען, וועלכע ציילן מיליאָנען, אויף אַ פֿראָנט פֿון קימאַט 2 טויזנט מײַל, וואָס דאָס איז זייער ווערטפֿול פֿאַר סאָוועטן־רוסלאַנד און פֿאַר אַלע זײַנע פֿאַרבינדעטע“.

רעדנדיק וועגן דעם קומענדיקן ניצחון, האָט טשערטשיל געזאָגט:

... לויט דער צאָל און פֿאַרניכטנדיקער פֿאַרנטשאַפֿט. עס זײַנען שוין באַשטימט די אָנפֿירער, און וועלכע מיר גלייבן... און מוז דאָ וואָרענען, אַז קיינער צו פֿאַרטרויען אין אָנאַרן דעם קעגנער און אויך צוליב פּרעזידענטס־צילן וועלן דורכגעפֿירט ווערן פֿיל פֿאַלשע אַלאַרמען, מוסטער־מאַנעווערן און גענעראַלע רעפּעטיציעס... און ווען עס וועט געגעבן ווערן דער סיגנאַל, וועלן אַפֿן סײַנט זיך אַרויפֿוואַלגערן אַלע פֿעלקער געקאָמענע־אוניע, וועלכע רינגלען אים אַרום, און וועלן מאַכן אַ סאָף צו דער ברוטאַלסטער טיראַניי, וועלכע האָט שטענדיק געשטרעבט צו שטערן דעם פּראָגרעס פֿון דער מענטשהייט“.

גרויסע „איידעס“ פֿון אַן איסלענדישן זשורנאַליסט וועגן די מייסים־טאַטן פֿון דער פּוילישער מאַכט אין איראַן

דער זשורנאַליסט דזשעמס אַלדרידזש האָט אָפּגעדרוקט אין „ניו־יאָרק טײַמס“ אַן אַרטיקל וועגן די טעמים־טאַטן פֿון דער פּוילישער מאַכט אין איראַן, וואָס האָט בעשעמט זיך געהאַט אָהער עוואַקוירט פֿון ססר. דער אויטאָר באַשולדיקט די פֿאָרשטייער פֿון דער פּוילישער עמיגראַנטישער רעגירונג אין רעוואַלעס אַפֿן סאָוועטן־פֿאַרבאַנד, אין ציניזישער באַציִונג צו די פֿאַרבינדעטע, אין אַנטיסעמיטיזם, און שלעכטן באַהאַנדלען די אָרעמסטע שיכטן פֿון דער פּוילישער באַפֿעלקערונג דאָרט.

דער לאַגער פֿון די פּאָליאַקן אין איראַן „איז געווען אײַנגעטיילט לויט אַ קלאַסן־פּרינציפּ: וואָס נידעריקער די געזעלשאַפֿטלעכע לאַגע פֿון די מענטשן, אַלץ ערגערע באַדינגונגען. די ...

נען אויסגעטיילט געוואָרן אין אַ געטאָ... די רעאַקציאָנערע גרופּן האָבן אָנגעפֿירט אַ קאַמפּאַניע קעגן דעם סאָוועטן־פֿאַרבאַנד“.

ווען מע האָט אָפּגעשיקט פֿון טעהעראַן, דערציילט דער אויטאָר, 300 ייִדישע קינדער קיין פּאַלעסטינע, האָט די אַנטיסעמיטישע פּוילישע אָנפֿירונג געפּרוּווט אויפֿווירקן אַז דער איראַקער מאַכט, אַז זי זאָל די קינדער פֿאַרבאָטן צו פֿאָרן דורך איראַק. די פּאָליאַקן האָט זיך דאָס ניט אײַנגעגעבן. איראַק האָט אָבער אַ לאַנגע צײַט ניט אָנגענומען קיין באַשלוס איבער דער פֿראַגע, און די קינדער זײַנען געווען געצוווּנגען צו פֿאָרן דורך באַסראַ און קאַראַטשי, אַ רײַזע, וואָס האָט געדויערט 3 חדשים ...

קולטור־כראָניק

אַרטיסטן־אַגיטאַטאָרן

לויט דער איניציאַטיוו פֿונעם ביראבידזשאַנער ייִדישן מלוכה־טעאַטער אָט ל. מ. קאַהאַנאָוויטש געגעבן אַרויס אַ רײ אַרטיסטן אין די אונטערנעמונגען פֿון דער ייִדישער אויטאָנאָמער געגנט מיט פֿאָרלעזונגען פֿון קינסטלערישער ליטעראַטור. אין דער פֿאַבריק „רעמאָל“ האָט דער אַרטיסט רײַנגאָלד פֿאָרגעלייענט פֿאַר די אַרבעטער און מיטגלידער פֿון עטלעכע דינסטן בײַם גאַרבאַ־פֿאַטוס גרויסע דערציילונג „די אומבאַזיגבאַרע“ ...

אַ ביכער־קיאָסק אין גאַסט

בײַם מאָסקווער ייִדישן מלוכה־טעאַטער האָט דער „עמעס“־פֿאַרלאַג אָרגאַניזירט אַ ייִדישן ביכער־קיאָסק. אין די אַנטראַקטן גייען צום קיאָסק הונדערטער צושויער, צווישן זיי אָפֿיצירן און שלאַכטלײַט פֿון דער רויטער אַרמיי, וואָס אינטערעסירן זיך מיט די נײַע ווערק פֿון די ייִדישע סאָוועטישע שרײַבער, געוויסטע דער פֿאָטערלענדישער מלחמה. אַ גרויסער נאָכפֿרעג איז ...

דער קיאָסק איז פֿאַר דער קורצער צײַט געוואָרן אַ חשובֿער פֿאַקטאָר פֿון פֿאַרשפּרייטן ייִדישע בוך צווישן די צושויער און העלפֿט דעם צושויער זיך ענגער באַהעפֿטן מיט דער סאָוועטישער ייִדישער ליטעראַטור.

אַזעלכע ביכער־קיאָסקן וועלן געעפֿנט ווערן אין אַנדערע ייִדישע טעאַטערן. דער „עמעס“־פֿאַרלאַג, וואָלט ווי געזאָגט ...

ד. פֿעסקין.

10 יאָר אין ביראבידזשאַן

אין 1932 איז אַ גרופּע סטודענטן פֿון דער ייִדישער טעאַטראַלער שול אַרויסגעפֿאָרן פֿון מאָסקווע אַפֿן ווײַטן מיזרח, אינעם דעמאָלט־קן ביראבידזשאַן. די גרופּע האָט געהאַט אַ פּראָגראַם פֿון קליינע פֿאָרמען, וועלכע איז געווען צונויפֿגעשטעלט מיט דער הילף פֿון פֿאָלקס־אַרטיסט פֿון ססר ש. מ. מיכאָעלס און פֿאַרדינסטפֿול אַרטיסט ע. ב. לוביער. דאָס איז געווען אַ גרופּע ענטוזיאַסטן, יונגע אַקטיאָרן, דערצויגן אין מאָסקווער ייִדישן טעאַטער. זיי האָבן געבראַכט דאָס ערשטע ייִדישע סצעניש וואָרט אַפֿן ווײַטן מיזרח, בײַ ביבלאַל און אין ביראבידזשאַן גופֿא, אַ צוגן און אָפֿטן פֿורן, צופֿוס און אַפֿן שיפֿן איז די דאָזיקע יונגע־בריגאַדע אויסגעפֿאָרן גאַנץ ביראבידזשאַן. זייער רײַזע האָט זיך אויסגעלאָזן און אַ יאַמעטווו אין די דעמאָלטיקע ישובֿים פֿון דעם ייִדישן ביראבידזשאַנער ראַיאָן. ס'איז קלאָר געוואָרן, אַז אין ביראבידזשאַן דאַרף האָבן זײַן טעאַטער.

די בריגאַדע האָט זיך אומגעקערט קיין מאָסקווע, און גלײַך האָט זיך אָנגעהויבן דער אָרגאַניזאַציע־אַרבעט פֿון דער ייִדישער מלוכה־טעאַטער פֿון דער ייִדישער אויטאָנאָמער געגנט אַפֿן נאָמען פֿון לאַזאַר מאָיסעיעוויטש קאַגאַנאָוויטש.

די גרופּע יונגע אַקטיאָרן איז געוואָרן דאָס גרונט־קערנדל פֿונעם טעאַטער. די בעסטע פֿון זיי זײַנען געווען מאַריע גערשטעל, מאַני קאַרלאָוויטש, בוזי שילמאַן, יאַקאָוו ראָזענפֿעלד, וועלוול שטײַנבאַך, שעלי מאָרעקאָוו, לייע וויקסמאַן און אַ. דער אײַנטרעט צום טעאַטער אין ביראבידזשאַן האָט פֿאַרבונדן אַ גאַנצע רײ אַקטיאָרן פֿון עלטערן דור, ווי די אַקטיאָרן יאַקאָוו אַבראַמאָוויטש, אַהאַנעס, מאָישע זשעלקאָווער, סאַרע פֿרידמאַן, מיכאל פֿרידמאַן, סיבעלניקאָווא, און קאַלעקטיוו האָבן זיך אַרײַנגעגאַנגען די אַקטיאָרן כאַיִם גערבאַנד, יודע קאַטונסקי, נאָכעם קויפֿמאַן, לעמפּערט, שפּעליאַקאָוואַ און דער קינסטלערישער אָנפֿירער מאַרק רובינשטיין.

דעם 7 מײַ 1934 איז פֿובליקירט געוואָרן די היסטאָרישע באַשטימונג פֿון וציק וועגן פֿאַרוואַנדלען דעם ביראבידזשאַנער ראַיאָן ...

...

וויקטאָר גראַס.

אַן אָוונט פֿון ע. פֿינינבערג

דעם 4־טן מאַרט איז אין מאָסקווער שרײַבער־קלוב פֿאָרגעקומען אַ ליטעראַרישער אָוונט, געווידמעט דער שאַפֿונג פֿונעם דיכטער עזרא פֿינינבערג. אַפֿן אָוונט האָט פֿינינבערג געלייענט זײַנע לידער וועגן דער פֿאָטערלענדישער מלחמה, לידער פֿון זײַן נאָענטסטן ציקל ...

...

ביבליאָגראַפֿיע

...

פֿאַראַנטוואָרטלעכער רעדאַקטאָר שאַכנע עפּשטיין

רעדקאָלעגיע: ד. בערגעלסאָן, י. דאָברושין, ש. האַלקין, ש. מיכאָעלס, ל. סטראָנגין, איציק פֿעפֿער, ל. קוויטקאָ, א. קושניראָוו.

אַדרעס פֿון רעדאַקציע: מאָסקווע, קראָפּאָטקין־גאַס 10. טעלעפֿאָן Г 6-72-23 געדרוקט אין דער דרוקערײַ פֿון „ענערגאָיזדאַט“ מאָסקווע, שליוזאָוואַיאַ נאַבערעזשנאַיאַ, 10. Б-6053
Адрес редакции газеты «Эйникайт» (Единение): Москва, ул. Кропоткина, 10. Телефон Г-6-72-23. Печатается в типографии Энергоиздата, Москва, Шлюзовая набережная 10.

ביבליאָגראַפיע

ריווקע רובינא „ייִדישע פרויענ" (פאַרלאַג „עמעס", 1943)

ריווקע רובינא איז ווײַט ניט קײנ פּאָנעמ־כאַ־דאָשעס אינ דער סאָוועטיש־ייִדישער ליטעראַטור. דעמ לײענער זײַנענ גוט באַקאַנט אירע קריטישע אַרטיקלענ וועגנ דער הײַנטצײַטיקער אונ קלאַסישער ייִדישער ליטעראַטור.

מיט האַרציקײַט אונ פּאַשטעס האָבנ זיכ אויסגעצײכנט אירע אַרײַנפירנ צו די פּאָפּולערע געזאַמלטע ווערק פונ פּערעצ אונ שאָלעמ־אַליכעמ.

אירע אָפּהאַנדלונגענ איבער דער נײַער סאָוועטיש־ייִדישער ליטעראַטור האָבנ זיכ אויסגעטײלט מיט זײער קריטיש־אַנאַליטישנ צוגאַנג, מיט זײער זאַכלעכקײַט אונ קלאָרקײַט.

מיט ווערק פונ בעלעטריסטישנ כאַראַקטער טרעט ריווקע רובינא אַרויס צומ ערשטנ מאָל, אונ מע מוז צוגעבנ, אַז דער דעבוט איז איר געלונגענ. דעמ מעטאָד פונ האַרציקײַט אונ פּאַשטעס האָט זי אָנגעווענדט אויכ באַמ שילדערנ מענטשנ, זאַכנ, אונ דאָס איז די גרעסטע מײַלע פונ איר נײַ־דערשינענעמ ביכל „ייִדישע פרויענ".

יעדע פאַרצײכענונג אינעמ ביכל איבערצײַגט אונדז מיט איר לעבנס־עמעס, מיט קינסטלערישער בילדערישקײַט, ווי למשל די סצענע אינ דער פאַרצײכענונג „א פרוי באַמ ברונעמ", ווענ די אַלטע דערזעט אַרופּשווימענ איר אײניקל אונ א סאַכ אַנדערע אַזעלכע שטעלנ. די פאַרצײכענונגענ שילדערנ די דערהויבנקײַט פונ אונדזערע סאָוועטישע מענטשנ אינ מאָמענטנ פונ זײערע גרויסע לײדנ.

פאַראַנ אײניקע קלײנע אָפּנײַגונגענ אינ איר ליכטיקנ סטיל. זײ טרעפנ זיכ באַ ריווקע רובינא גראָד דאַנ, ווענ די סיטואַציע אינ די דערצײלונגענ ווערט צופיל פאַרוויקלט, ווי, למשל, אינ „א געווינער", דאָס זײַנענ אָבער נאָר אויסנאַמענ. אינ טאָכ אָבער זײַנענ עס וויכטיקע דערצײלונגענ אַפ דער טעמע פונ דער פאַטערלענדישער מילכאָמע.

ע. מיאַז.

רעדאַקציע: מאָסקווע, קראָפּאָטקינ־גאַס 10. טעלעפאָנ Г־6־72־23 געדרוקט אינ דער דרוקע...
...кина, 10. Телефон Г-6-72-23. Печатается в типографии Энергоиздата, Москва, Шл...